

BALOŽU PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2008. – 2020. gadam

I.SĒJUMS

1.DAĻA PASKAIDROJUMA RAKSTS

2.DAĻA PIELIKUMI - GRAFISKĀ DAĻA

Pasūtītājs:

Baložu pilsētas dome

Teritorijas plānojuma izstrādes vadītājs:

Aldis Mikanovskis

Baloži, 2008

BALOŽU PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA SASTĀVS:

I.SĒJUMS

1.DAĻA
PASKAIDROJUMA RAKSTS

2.DAĻA
PIELIKUMI – GRAFISKĀ DAĻA

II. SĒJUMS

1.DAĻA
TERITORIJAS IZMANTOŠANAS UN APBŪVES NOTEIKUMI

2.DAĻA
BŪVTIESĪBU ĪSTENOŠANAS KĀRTĪBA

III. SĒJUMS

GRAFISKĀ DAĻA

- 1.TOPOGRĀFISKĀ KARTE M 1:10 000
- 2.TERITORIJAS PAŠREIZĒJĀ IZMANTOŠANA M1:10 000
- 3.TERITORIJAS PLANOTĀ (ATĻAUTĀ) IZMANTOŠANA
- 4.AIZSARGJOSLAS M1:10 000

IV. SĒJUMS

PĀRSKATS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDI 1. DAĻA

V. SĒJUMS

PĀRSKATS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDI 2. DAĻA

VI. SĒJUMS

PĀRSKATS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDI 3. DAĻA

VII. SĒJUMS

PIELIKUMS – Baložu pilsētas teritorijas plānojuma 2007.-2019.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskats

SATURA RĀDĪTĀJS

levads	5
I TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PAMATNOSTĀDNES	
1. Baložu pilsētas teritorijas plānošanas priekšnoteikumi, mērķi un uzdevumi	
1.1. Plānošanas objekts	6
1.2. Teritorijas plānošanas situācija	6
1.3. Teritorijas plānošanas pamatprincipi	7
1.3.1. Teritorijas plānošanas process ir publisks	7
1.3.2. Nepārtrauktība	7
1.3.3. Pēctecība	7
1.3.4. Pilsētas teritorijas plānošanas obligātums	7
1.3.5. Personām ir tiesības attiecībā uz attīstības plānu	8
1.4. Teritorijas plānojums kā līdzeklis	8
1.5. Plānošanas uzdevums	8
2. Galvenie teritorijas izmantošanas plānošanas nosacījumi	
2.1. Attīstības impulsi	9
3. Baložu pilsētas mijiedarbība ar apkārtējām teritorijām	10
II TERITORIJAS PAŠREIZĒJĀ IZMANTOŠANA	
4. Baložu pilsētas ģeogrāfiskais novietojums un teritorijas attīstības vēsture	
4.1. Baložu pilsētas ģeogrāfiskais novietojums	11
4.2. Īsa teritorijas attīstības vēsture	11
5. Baložu pilsētas pašreizējais teritorijas izmantošanas apraksts	
5.1. Plānošanas situācija	12
5.2. Apbūvētā vide	12
5.2.1. Apbūves struktūra (apdzīvotās vietas)	12
6. Pazemes un virszemes ūdeņu resursi un to izmantošana	
6.1. Pazemes ūdeņu resursi un to izmantošana	14
6.2. Mineralizētie ūdeņi cilvēku veselības rehabilitācijai	16
6.3. Virszemes ūdens resursi	17
6.3.1. Dzeramā ūdens krājumi	17
6.4. Pazemes ūdeņu aizsargātība	22
7. Kultūrvēsturiskais mantojums	
7.1. Dabas un kultūras pieminekļi	23
8. Iedzīvotāju un apdzīvojuma struktūras raksturojums	
8.1. Iedzīvotāji	23
8.1.1. Izejas situācija	23
8.1.2. Plānošanas paņēmieni	24
8.2. Mājoklis	25
8.3. Darba vietas	27
9. Saimnieciskā darbība	
9.1. Tautsaimniecība	27
9.1.1. Izejas situācija	27
9.1.2. Plānošanas paņēmieni	29
10. Sociālie pakalpojumi	30
11. Inženierinfrastruktūras raksturojums	
11.1. Ceļu un transporta raksturojums	34
11.2. Tehniskā infrastruktūra	36
12. Sociālā infrastruktūra	42

13. Tūrisms	43
14. Civilā aizsardzība	
14.1. Civilā aizsardzība un ugunsdrošība	44
14.2. Paaugstināta riska objekti	44
14.3. Civilā aizsardzība un ugunsdrošība	44
III TERITORIJAS PLĀNOTĀ (ATĻAUTĀ) IZMANTOŠANA	
15. Teritorijas attīstības mērķi un uzdevumi	45
16. Teritorijas izmantošanas plāns un vides aizsargātība	
16.1. Ekoloģiskās problēmas	45
16.2. Vides aizsardzības politikas plāns Latvijai	46
16.3. Prioritārās vides problēmas	47
16.4. Teritorijas plānošana un vides aizsardzība	48
16.5. Ilgtspējīga attīstība	49
17. Teritorija plānojuma projekta priekšlikumi	
17.1. Vispārējs apraksts	50
17.2. Apbūvētā vide	50
17.2.1. Apbūves struktūra. (apdzīvotās vietas)	50
17.2.2. Zemes izmantošana	50
17.2.3. Transports	54
17.2.4. Inženiertehniskās apgādes tīkli	54
17.2.5. Ugunsdrošības pasākumi	59
18. Rekomendācija turpmākajai pilsētas attīstības plānošanai	60
19. Apbūvēto teritoriju un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu pārejas tabula	65
20. Baložu pilsētas spēkā esošie saistošie noteikumi	70
Literatūra un izmantotās informācijas avoti	71

IV Pielikumi

Grafiskā daļa

1) Satiksmes infrastruktūras izvietojums	1
2) Būvniecībai nelabvēlīgās un pašvaldības funkciju veikšanai rezervētās teritorijas	2
3) Detalplānojumu izvietojuma shēma	3
4) Maģistrālās inženiertehniskās komunikācijas:	
• Ūdensvadu tīkli, kanalizācijas tīkli, siltumtīkli	4
• Elektronisko sakaru un elektriskie tīkli	5
• Gāzes apgādes tīkli	6
5) Biotopi	7
6) Ūdensapgādes urbumi un ūdensgūtņu ķīmiskās aizsargjoslas	8

IEVADS

Baložu pilsētas teritorijas plānojuma izstrādāšana uzsākta saskaņā ar Baložu pilsētas domes 1998. gada 25. novembra sēdes lēmumu Nr.187, un 2005.gada 15.novembra lēmumu: protokols Nr.10, 20§ un atbilstoši LR Teritorijas plānošanas likumam un Ministru kabineta 2004. gada 19. novembra „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi Nr.883.

Darba uzdevums Baložu pilsētas teritorijas plānojuma izstrādāšanai apstiprināts 2005. gada 15. novembrī (Baložu pilsētas domes lēmums, sēdes prot. Nr.10, 20§), precizēts darba uzdevums 2006. gada 15. martā (Baložu pilsētas domes lēmums, sēdes prot. Nr.14, 3§), precizēts 2007. gada 26. septembrī (Baložu pilsētas domes lēmums Nr. 32, 1§).

I TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PAMATNOSTĀDNES

1. BALOŽU PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOŠANAS PRIEKŠNOTEIKUMI, MĒRĶI UN UZDEVUMI

1.1. Plānošanas objekts

Plānošanas objekts ir Baložu pilsētas teritorija. Baložu pilsētas platība tās administratīvajās robežās ir 6.744km². Saskaņā ar 2002. gada CSP pētījumiem Baložu pilsētā bija 4324 iedzīvotāji. Saskaņā ar 2007. gada 1. janvāra datiem iedzīvotāju skaits pilsētā ir 4850 iedzīvotāji. Iedzīvotāju blīvums pilsētā ir 641.16 iedzīvotāji uz vienu kvadrātkilometru.

Nemot vērā pilsētas ainavisko struktūru un Rīgas pilsētas tiešo tuvumu, Baložu pilsētas attīstības programmā noteikti šādi tuvākie mērķi un uzdevumi pilsētas attīstībā:

1. Aktīva līdzdalība un ieinteresēta sabiedriskā kopdzīve (teritorija ar spēcīgām, sabiedrību vienojošām tradīcijām).
2. Līdzsvarotas un pievilcīgas dzīves telpas attīstība.
3. Droša un kvalitatīva sociālā un veselības aprūpe.
4. Ērta pieejamība un pievilcīga uzturēšanās pilsētā (“piepilsētas mezgls” – transports u.c.).
5. Uzņēmumu un pašvaldības sadarbība izglītības, ražošanas un pakalpojumu sasaistē – attīstības “tīmekļu” veidošanās.
6. Kvalitatīva un efektīva infrastruktūra (spēcīga komunālā un satiksmes infrastruktūra un tās apsaimniekošana).
7. Tūrisma infrastruktūras attīstība.

1.2. Teritorijas plānošanas situācija

Baložu pilsētas teritorijas plānojums izstrādāts atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 19.novembra noteikumiem Nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”. Saskaņā ar šo noteikumu 2.pantu *Vietējās pašvaldības teritorijas plānojums ir vietējās pašvaldības administratīvās teritorijas plānojums, kurā parādīta teritorijas pašreizējā izmantošana, noteikta plānotā (atļautā) izmantošana un izmantošanas aprobežojumi ar ilgtermiņa perspektīvu uz 12 gadiem.*

Saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma 6. panta 4. punktu *Vietējās pašvaldības teritorijas plānojums attiecas uz visu vietējās pašvaldības teritoriju. To izstrādā saskaņā ar:*

- 1) tās rajona pašvaldības politikas plānošanas dokumentiem un teritorijas

plānojumu, kurā ietilpst attiecīgā vietējā pašvaldība;

2) to vietējo pašvaldību politikas plānošanas dokumentiem un teritorijas plānojumiem, ar kurām robežojas attiecīgā vietējā pašvaldība;

3) attiecīgās vietējās pašvaldības politikas plānošanas dokumentiem.

1.3. Teritorijas plānošanas pamatprincipi

Attiecībā uz teritoriju plānošanu jauna, ir ne tikai teritorijas plānošanas sistēma, bet arī virkne vispārīgo plānošanas pamatprincipu, kas iespēju robežās ievēroti arī šajā darbā, kā, piemēram:

1.3.1. Teritorijas plānošanas process ir publisks (atklāts)

Saskaņā ar Teritorijas plānošanas likumu *teritorijas plānojums tiek izstrādāts, iesaistot sabiedrību un nodrošinot informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātumu.*

Uzsākot plānošanas procesu saskaņā ar Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 883, noteiktā kārtībā jāpublicē paziņojums par plānošanas dokumentu izstrādi un jānodod tā sabiedriskai apspriešanai.

Plāna pirmā redakcija noteiktā kārtībā un termiņos jāizliek publiskai izskatīšanai. Ja plāna priekšlikumi publiskās izskatīšanas rezultātā tiek būtiski grozīti, tā jāatkārto.

1.3.2. Nepārtrauktība

Plānošanas process ir nepārtraukts. To nodrošina:

- nepārtraukta, periodiska pašvaldības būtisko parametru analīze,
- plāna regulāra izvērtēšana saistībā ar pilsētas attīstības programmas aktualizēšanu,
- grozījumu pieļaujamība spēkā esošajā teritorijas plānojumā, atkārtojot noteikto procedūru demokrātijas normu ievērošanai,
- mainoties spēkā esošajam plānojuma pamatojumam, teritorijas plānojums tiek grozīts, saglabājot tās teritorijas plānojuma daļas, kuru pamatojums nav mainījies.

1.3.3. Pēctecība

Plānošanas procesā jāizvērtē un jāņem vērā spēkā esošā teritoriju plānošanas un cita projektu dokumentācija.

1.3.4. Pilsētas teritorijas plānojuma obligātums

Teritorijas plānojums tā pieņemtajā daļā ir obligāts. To nodrošina „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”. Ja plāna darbības laikā rodas nepieciešamība plānu grozīt, to var darīt, atkārtojot plāna izstrādāšanas procesu.

Teritorijas plānojuma obligātums nozīmē, ka tam ir pašvaldības saistošo noteikumu spēks.

1.3.5. Personām ir tiesības attiecībā uz plānu

Katrai fiziskai vai juridiskai personai ir tiesības noteikumos noteiktā kārtībā teritorijas plānojumam nepiekrīst, iesniedzot savas pretenzijas (atsauksmes) vai alternatīvus priekšlikumus, saņemt atbildi, griezties pie augstākas instances un pēc tam pie tiesas, ja instances paskaidrojumi neapmierina.

Ja persona noteiktā kārtībā neizmanto šīs tiesības, tās tiek zaudētas.

1.4. Teritorijas plānojums kā līdzeklis

Teritorijas plānojums pēc savas būtības ir tikai viens no līdzekļiem, bet ne vienīgais, sabiedrības attīstības mērķu sasniegšanai, galvenokārt, teritorijas izmantošanas aspektos. Tas ir instruments, ar kā palīdzību nacionālā plānojuma, Rīgas plānošanas reģiona plānojuma un rajona plānojuma, valsts pārvaldes institūciju un pašvaldības priekšlikumi par teritorijas attīstību un zemes ierīcību tiek līdzsvaroti ar sabiedrības, zemes īpašnieku, kā arī citu ieinteresēto fizisko un juridisko personu priekšlikumiem.

Tātad teritorijas plānojuma uzdevums ir līdzsvarot pastāvošās un potenciālās intereses līdzsvarotai (ilgtspējīgai) pilsētas attīstībai.

Šīs intereses veido:

- indivīda (īpašnieka) intereses
- vairākuma intereses:

iedzīvotāju intereses
uzņēmēju intereses

pašvaldības intereses
valsts intereses

- vides aizsargātības intereses

1.5. Plānošanas uzdevums

Ievērojot iepriekš minētos priekšnoteikumus, teritorijas plānojuma izstrādāšanai izvirzīts uzdevums veicināt tiesiskas attīstības situācijas radīšanu pilsētas teritorijā, tādējādi sekmējot tās attīstību.

Jauna teritorijas plānojuma izstrādāšanas pamatā ir Rīgas rajona padomes 1997.gada 23. septembrī pieņemtais un 2001. gadā grozītais Rīgas rajona plānojums (līdz 2003.gadam) un Baložu pilsētas domē 2005.gada 15. novembrī (sēdes protokols Nr.10, 20§) apstiprinātais un 2006. gada 15. martā (sēdes protokols Nr.14, 3§) precizētais Baložu pilsētas teritorijas plānojuma darba uzdevums.

2. GALVENIE TERITORIJAS IZMANTOŠANAS PLĀNOŠANAS NOSACĪJUMI

2.1. Attīstības impulsi

Mainoties valsts politiskajai, ekonomiskajai un sociālajai situācijai, notikušas būtiskas izmaiņas pilsētas attīstības faktoros: zemes reforma, īpašumu denacionalizācija, kā arī sociālistiskās lielražošanas sabrukums.

Baložu pilsētciemats 1991. gadā ieguva pilsētas statusu.

Pašlaik Baložu pilsēta pārskaita pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā daļu no saviem līdzekļiem. Uz 2007. gadu 27% no ienākumu bāzes tiek pārskaitīti pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā. Pilsētas vadība attīstības iespējas saskata uzņēmējdarbības veicināšanā un attīstībā, kā arī mājokļu skaita palielināšanā.

Baložu pilsētas attīstības programmā noteiktas pamatvērtības, uz ko balstīt pilsētas attīstību, un kas maksimāli efektīvi jāveicina un jāizmanto:

Cilvēki

Izglītoti, zinoši un aktīvi cilvēki veidojuši līdzšinējo pilsētas attīstību un ir galvenā pilsētas vērtība attīstībai nākotnē;

Neordinārām, radošām idejām apveltītie cilvēki ir atbalstāmi un piesaistāmi jaunu attīstības iespēju radīšanai;

Pilsētas attīstības priekšnoteikums ir sabiedrības vienotība, tās atbalsts pozitīvai aktivitātei un programmas īstenošanas darbam;

Unikālais

Spēcīga un daudzpusīga vidusskola, bērnudārzs, kultūras nams, to izglītības aktivitātes ir spēcīgas nākotnes – kultūras, informācijas un zināšanu sabiedrības veidošanās pamats pilsētā;

Pilsētā pēdējā desmitgadē veidojusies aktīva uzņēmējdarbība ir modernas nākotnes saimnieciskās darbības un visu pilsētas iedzīvotāju labklājības pamats; Novietojums Rīgas tiešā tuvumā un laba satiksmes infrastruktūra nosaka lielu pilsētas pieejamības potenciālu.

3. BALOŽU PILSĒTAS MIJEDARBĪBA AR APKĀRTĒJĀM TERITORIJĀM.

Pilsētas funkcionālā telpa nebeidzas ar pilsētas robežu, tādēļ ir vesela virkne vitāli svarīgu jautājumu, kas risināmi kopīgi ar apkārtējām kaimiņu pašvaldībām gan izstrādājot savus, gan kopīgus attīstības plānus. Pietiek pieminēt kaut vai tādus attīstības virzienus kā ceļu tīkls, tūrisms, iedzīvotāju nodarbinātība, atpūta, apkalpe u.c.

Turpmākās plānošanas procesā ir pieļaujama Baložu pilsētas administratīvās teritorijas robežu korekcija, kas jāņem vērā izstrādājot kaimiņos esošo Olaines un Ķekavas pašvaldību teritorijas attīstības plānus.

Kopumā atbalstīts un tiks papildināts „Kopīgās interešu teritorijas ar kaimiņu pašvaldībām”:

- Osvalda grāvja apsaimniekošana;
- Pilsētas rūpnieciskajā zonā neparedzēt uzņēmumus, kuriem nepieciešama A un B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja teritorijā 200 m no Olaines pagasta robežas, ņemot vērā, ka Olaines pagastā pierobežā ir vasarnīcu teritorijas;
- Esošā ceļu tīklu sasaiste vietējām vajadzībām (Rīgas ielas un kūdras fabrikas piebraucamo ceļu un šaursliežu dzelzceļa turpinājums).

Baložu pilsētu var raksturot kā tipisku pierīgas pilsētu. Šobrīd vienīgie spēkā esošie projekti, kas risina reģionālas problēmas ir Rīgas rajona teritorijas plānojums un Rīgas plānošanas reģiona telpiskais plānojums.

II TERITORIJAS PAŠREIZĒJĀ IZMANTOŠANA

4. BALOŽU PILSĒTAS ĢEOGRĀFISKAIS NOVIETOJUMS UN TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS VĒSTURE.

4.1. Baložu pilsētas teritorijas ģeogrāfiskais novietojums

Baloži atrodas Viduslatvijas zemienes Tīreļu līdzenumā. Virsmas augstums aptuveni ir 8 - 24 m virs jūras līmeņa.

Titurgas ezers ir izvietots Baložu pilsētas vidusdaļā. Tas šobrīd ir diezgan aizaudzis, tomēr norit tā tīrīšanas darbi, kur no ezera izsmelto gultni izmanto turpat blakus ceļamā privātmāju rajona būvniecībai. No Titurgas ezera vārda cēlies arī vienas Baložu pilsētas daļas - Titurgas - nosaukums.

Par Baložiem kādreiz sauca mežniecību Rīgas apriņķī. Tā atradās netālu no dzelzceļa un deva nosaukumu arī tuvākajai dzelzceļa stacijai. Mežniecības zemes bija ļoti bagātas ar kūdras purviem. Viens no lielākajiem ir Medemu purvs. Dabiskā notece Medemu purvam bija rietumos pa Mārupīti, bet austrumos no Titurgas jeb Mulkalna ezera (~9 ha) pa Titurgu.

Ar laiku bez dzīvojamām mājām ciematā uzcēla arī ēkas apģērbu r/a "Latvija" iecirknim, kā arī septiņgadīgo skolu. 1957. gadā tika iekārtota kūdras ieguves mašīnu izmēģinājumu rūpnīca.

4.2. Baložu pilsētas teritorijas attīstības vēsture

Baloži ir jauna pilsēta. Apdzīvota vieta radusies 1947. gadā, kad tika dibināta kūdras fabrika „Baloži”, ap kuru izveidojās strādnieku ciemats, bet no 1958. gada – pilsētciemats Baloži ar savu pašpārvaldi. Pilsētas tiesības ieguva 1991.gadā. Attālums no Rīgas centra līdz Baložiem 12 km (autoceļš A7 Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle)). Dzelzceļa stacija Baloži (4 km no pilsētas līnijā Rīga - Jelgava). Baloži ir Rīgas robežpilsēta, ko ieskauj Ķekavas pagasta zeme un virzienā uz Jelgavas šoseju - Olaines pagasta teritorija - dārzkopības sabiedrība "VEF-Baloži". Uz Rīgu ir piepilsētas autobusu līnija ([23.maršruts](#)), regulāri kursē maršruta taksometri.

Kūdras fabrikas ciematā dominē 20. gs. 50.-70. gadu apbūve, tas ir viens no unikālākajiem šāda veida apbūves kompleksiem Latvijā. Kūdras fabrikā strādāja galvenokārt viesstrādnieki, tāpēc pilsētā saglabājies dažāds nacionālais sastāvs. Daļa teritorijas ir apmežota. Titurgu 20. gs. 80. gados uzcēla pilnīgi no jauna kā vienotu arhitektonisku un funkcionālu Ķekavas PMK ciematu. 1988. gadā šim apbūves kompleksam piešķīra Valsts prēmiju kā labākajam ciemata projektam. Visjaunākā pilsētas daļa sāka veidoties 20. gs. 80. gadu otrajā pusē, bijušā kūdras purva vietā.

Šajā laikā daudzviet Rīgas pievārtes neizmantotajās teritorijās tika iedalīta zeme Rīgas lielo uzņēmumu dārzkopības sabiedrību veidošanai. Teritorijā, ko 1991. gadā iekļāva Baložu pilsētā, tika izveidotas divas šādas sabiedrības (1987. gadā Titurga, drīz pēc tam "Parusa" (tagadējās Buras), no kura vēlāk atdalījās dārzkopības sabiedrība Ainava) ar vairāk nekā 1000 apbūves gabalu, kuru izmēri nepārsniedza 600 m² un uz kuriem tika būvētas pieticīgas vasaras mājiņas. Pēdējos gados, līdzīgi kā citur Pierīgā, arī šeit notiek intensīva dārziņu apbūvēšana.

5. BALOŽU PILSĒTAS PAŠREIZĒJAIS ZEMES IZMANTOŠANAS APRAKSTS

5.1. Plānošanas situācija

Rīgas rajona Baložu pilsētas Teritorijas plānojums 2007.-2019.gadam ir izstrādāts saskaņā ar Rīgas plānošanas reģiona teritorijas (telpisko) plānojumu 2005.-2020.gadam. Rīgas rajona plānojums tika izstrādāts un apstiprināts 1997. gadā, ar grozījumiem 2001.gadā. Rīgas rajona plānojumam tika noteikts termiņš - līdz 2003.gadam. Ar Rīgas rajona padomes 2005.gada 24.maija lēmumu ir uzsākta jauna teritorijas plānojuma izstrāde "Rīgas rajona teritorijas plānojums (no 2007. līdz 2019.gadam)". Izstrādājot Baložu pilsētas teritorijas plānojuma 1.redakciju ir ievērtēti perspektīvās attīstības risinājumi, kas iekļauti Rīgas rajona teritorijas plānojuma (no 2007.līdz 2019.gadam) 1.redakcijā - īpaši, kas attiecas uz apdzīvotuma struktūras un infrastruktūras attīstību Rīgas rajonā.

Rīgas rajona plānojuma grafiskajā sadaļā – Teritorijas izmantošanas plānojumā – koncentrētā veidā ir iestrādāta un attēlota rajona teritorijas perspektīvā izmantošana – atbilstoši Rīgas rajona teritorijas attīstības programmai un attīstības prognozēm.

Saskaņā ar Baložu pilsētas domes 2005. gada 27. aprīļa lēmumu (sēdes prot. Nr.33, 5§) „Par pilsētas attīstības plānu” līdz jaunā pilsētas teritoriālā plānojuma apstiprināšanai pagarināts 1987. gadā apstiprinātā pilsētas ģenerālplāna darbības termiņš. Līdz jaunā teritorijas plānojuma apstiprināšanai Baložu pilsētas teritorijas izmantošana un apbūve ir atbilstoša 1987. gada ģenerālplānam. Baložu pilsētas dome 2007.gada 8.maijā ir izskatījusi Baložu pilsētas teritorijas plānojuma pirmo redakciju un 2007.gada 10.maijā ir nodevusi to sabiedriskajai apspriešanai un atzinumu saņemšanai (ārkārtas sēdes prot. Nr.3, 4§).

5.2. Apbūvētā vide

5.2.1. Apbūves struktūra (apdzīvotās vietas)

Viens no svarīgākajiem jebkuras pašvaldības plānošanas uzdevumiem ir veidot racionālu pašvaldības teritorijas struktūru (uzbūvi un tās telpisko izkārtojumu), jo tās pārveidošana prasa milzīgus izdevumus. Taču labi organizēta pašvaldības teritorija, savukārt, ekonomē laiku, zemi un saudzē vidi.

Tādēļ jebkuras pašvaldības uzdevums ir organizēt racionālu pašvaldības struktūru, aizstāvot iedzīvotāju un vides intereses.

Baložu pilsētas struktūras pamatu veido autoceļš A7 Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle), kas robežojas ar pilsētu ziemeļaustrumu pusē.

Pašvaldības teritorijas struktūru nākotnē nopietni varētu ietekmēt šīs transporta maģistrāles attīstība, kas savienos Rīgu ar Latvijas dienvidu robežu.

Pilsētas teritorijas kopējā platība uz 2005.gada 1.janvāri bija 6.744 km². Zemes īpašumu sadalījums pa mērķu grupām (dati uz 01.01.2005.) ir sekojošs:

- Lauksaimniecība, lietojumu vai īpašumu skaits: 31, kopplatība: 204.0ha.
- Mežsaimniecība, lietojumu vai īpašumu skaits: 3, kopplatība: 51.2ha.
- Vienģimenes un divģimeņu māju apbūve, lietojumu vai īpašumu skaits: 1321, kopplatība: 128.6ha.
- Daudzdzīvokļu māju apbūve, lietojumu vai īpašumu skaits: 71, kopplatība: 15.7ha.
- Darījumu iestāžu un komerciāla rakstura apbūve, lietojumu vai īpašumu skaits: 10, kopplatība: 2.2ha.
- Sabiedriskas nozīmes objekti, lietojumu vai īpašumu skaits: 32, kopplatība: 182.0ha.
- Rūpniecības objekti, lietojumu vai īpašumu skaits: 12, kopplatība: 20.5ha.
- Satiksmes infrastruktūras objekti, lietojumu vai īpašumu skaits: 124, kopplatība: 58.9ha.
- Inženiertehniskās apgādes tīkli un objekti, lietojumu vai īpašumu skaits: 18, kopplatība: 11.3ha.

Rīgas rajona plānojumā ir šādi priekšlikumi zemes izmantošanas jomā, kas attiecas arī uz Baložu pilsētu:

1. Apbūves teritoriju sīkāka klasifikācija (atkarībā no izmantošanas) jānosaka pilsētas teritorijas plānā.
2. Apbūves teritoriju attīstība, arī sakārtošana, īstenojama ievērojot šādas vadlīnijas:
 - jānodrošina ar nepieciešamajām inženierkomunikācijām, arī ar centralizētiem ūdens un kanalizācijas tīkliem;
 - pareizu ielu parametru (profilu) izveide;
 - apbūves blīvuma atbilstība apbūves veidam.

6. PAZEMES UN VIRSZEMES ŪDEŅU RESURSI UN TO IZMANTOŠANA

6.1. Pazemes ūdeņu resursi un to izmantošana

Hidroģeoloģiskie apstākļi

Pazemes ūdeņi Latvijā sastopami gandrīz visās nogulumsegas slāņkopās, kas ieguļ virs kristāliskā pamatklintāja. Baložu pilsētas teritorijā šo slāņkopu biezums sasniedz ap1300 m. Taču praktiska nozīme ir tikai tiem pazemes ūdeņiem, kurus iespējams izmantot kā dzeramā ūdens avotus (saldūdeņi) vai cilvēku veselības rehabilitācijai.

Saldūdeņi

Saldūdeņi Baložu pilsētā un tās apkārtnē sastopami pazemes ūdeņu aktīvas apmaiņas zonā līdz 280 m dziļumam. Kvartāra nogulumos tie ir gruntsūdeņi, savukārt senākajos - devona vecuma nogulumos – Pļaviņu-Salaspils ūdens horizonts un Arukilas-Amatas ūdens horizontu komplekss.

Kvartāra nogulumu ūdeņi

Kvartāra nogulumu izplatīti visā pilsētas teritorijā, tos veido Baltijas ledus ezera un Latvijas ledus laikmeta sīk- un dažādgraudaina smilts, kas uzguļ morēnas smilšmālam. Teritorijas ziemeļu un austrumu daļā šos nogulumus pārklāj eolas smiltis, bet teritorijas rietumu un dienvidu daļā purva nogulumu, kur kūdras biezums pārsniedz 4 m. Kopējais kvartāra nogulumu biezums ir 14-25 m, smilšu slāņu biezums ir 7-14 m, morēnas smilšmāla biezums – 3-14 m. Smilšu slāņos sastopami gruntsūdeņi, savukārt morēnas smilšmāli veido ūdens vāji caurlaidīgos slāņus. Smilšu slāņu nelielā biezuma dēļ gruntsūdeņu resursi ir ierobežoti un tos var izmantot atsevišķos urbumos tikai individuālo māju ūdensapgādei.

Baložu pilsētas teritorijā gruntsūdeņi ir hidrogenkarbonātu kālija-magnija saldūdeņi ar mineralizāciju 0,4-0,65 g/l un kopējo cietību līdz 6,5 mg-ekv./l. Plaši izplatītās kūdras dēļ gruntsūdeņiem ir raksturīgs paaugstināts dzelzs un organisko savienojumu saturs un paaugstināta ūdens krāsainība.

Pirmskvartāra nogulumu ūdeņi

Pirmskvartāra nogulumus aktīvās apmaiņas zonu veido augšdevona Pļaviņu-Salaspils ($D_3pl+slp$) ūdens horizonts un augš un vidusdevona Arukilas-Amatas (D_2ar-D_3am) ūdens horizontu komplekss (Amatas, Gaujas, Burtnieku un Arukilas ūdens horizonti).

Zem kvartāra nogulumiem iegūļ **Pļaviņu-Salaspils ūdens horizonts**, kas sastāv no savstarpēji hidrauliski saistītiem Salaspils (D_3slp) un Pļaviņu (D_3pl) ūdens horizontiem. Horizonta ūdeņu statistiskais līmenis Baložos un tuvākajā apkārtnē atrodas 5-6 m no zemes virsmas.

Salaspils ūdens horizonts izplatīts gandrīz visā Baložu teritorijā, izņemot dienvidu un dienvidrietumu daļu, kur tas ledāja darbības rezultātā ir erodēts. Horizonta virsma iegūļ 14-25 m dziļumā, un to veido karbonātiski ieži – dolomīti, dolomītmerģeļi, ģipši ar māla starpkārtām. Salaspils horizonta biezums ir līdz 16 m, vidēji 10 m.

Zem Salaspils ūdens horizonta 23-30 m dziļumā iegūļ **Pļaviņu ūdens horizonts**, kuru veido karbonātiskie ieži – dolomīti un dolomītmerģeļi. Horizonta biezums ir 13-15 m.

Pļaviņu-Salaspils horizonta ūdeņiem ir neviendabīgs ķīmiskais sastāvs. Atkarībā no ģipšu satura apkārt esošajos iežos, sulfātu saturs ūdeņos var mainīties no 250 līdz 1500-1700 mg/l (dzeramā ūdens nekaitīguma prasībām atbilst sulfātu saturs līdz 250 mg/l), ūdens mineralizācija – 0,6-2,2 g/l, kas neļauj šo horizontu izskatīt kā perspektīvu ūdensapgādei. Atsevišķos gadījumos (pie maza sulfātu saturu) horizonta ūdeņus var izmantot individuālo māju ūdensapgādei.

Aktīvas ūdens apmaiņas zonas apakšējo daļu veido **Arukilas-Amatas ūdens horizontu komplekss** (D_2ar-D_3am), kas sastāv no savstarpēji hidrauliski saistītiem Amatas (D_3am), Gaujas (D_3gj), Burtnieku (D_2br) un Arukilas (D_2ar) ūdens horizontiem. Šie ir pārsvarā terīgēnie nogulumi – smalki un vidēji graudaini smilšakmeņi ar māla un aleirolīta starpkārtām. Arukilas-Amatas ūdens horizontu komplekss satur saldūdeņus ar mineralizāciju 0,4-0,7 g/l un kopējo cietību līdz 6,1 mg-ekv./l. Kompleksa apakšējā daļā - Arukilas horizontā ūdens mineralizācija palielinās līdz 1,5 g/l, bet kopēja cietība līdz 10-12 mg-ekv./l.

Arukilas-Amatas ūdens horizonta kompleksa augšējā daļā 38-45 m dziļumā iegūļ **Amatas ūdens horizonts**, kuru veido vāji cementēti smalkgraudaini smilšakmeņi ar māla vai karbonāta cementu, māli un aleirolīti. Horizonta biezums ir 25 m, vairāk kā 50 % no griezuma veido ūdens vāji caurlaidīgie slāņi. Amatas ūdens horizontā ierīkotajiem

urbumiem ārpus pilsētas teritorijas raksturīgi nelieli debiti un īpatnējie debiti - atbilstoši - 0,4-3,0 l/s un 0,1-0,3 l/s/m. Iespējama urbumu smilšošana. Horizonta ūdeņus var izmantot nelielu saimniecību ūdensapgādei.

Zem Amatas ūdens horizonta 63-70 m dziļumā iegūj **Gaujas ūdens horizonts**, kuru veido, galvenokārt vāji un vidēji cementēti smalkgraudaini, retāk vidēji graudaini smilšakmeņi ar dzelzs-māla, retāk karbonātiski-mālainu cementu. Horizonta biezums ir 100-105 m, ūdens mazcaurlaidīgie slāņi (māli, aleirolīti) horizonta griezumā ir izplatīti mazāk kā Amatas horizontā. Arukilas-Amatas horizontu kompleksā Gaujas ūdens horizonts ir ūdeņiem visbagātākais. Pilsētas teritorijā ierīkoto urbumu debiti ir 1,5-20,0 l/s, īpatnējie debiti – 0,2-4,3 l/s/m. Vairāk kā 80% no pilsētas teritorijā ierīkotiem urbumiem, kā arī Baložu pilsētas centralizētās ūdensapgādes urbumiem izmanto tieši šī horizonta ūdeņus. Iegūto ūdeņu kvalitāte atbilst dzeramā ūdens nekaitīguma prasībām, izņemot paaugstinātu dzelzs saturu (līdz 1 mg/l).

Arukilas-Burtnieku ūdens horizontu veido cieši hidrauliski saistītie Burtnieku un Arukilas horizonti, kuri iegūj zem Gaujas horizonta un noslēdz aktīvās apmaiņas zonu. Horizonta biezums - 90-95 m un tā virsma atrodas 164-171 m dziļumā. Horizontu veido smilšakmeņu, aleirolītu un mālu slāņmija. Augšējā daļā izplatīts 10-15 m biezs mālu un aleirolītu slānis, kas kalpo kā lokāls sprosts slānis. Ārpus pilsētas teritorijas šajā horizontā ierīkoto urbumu debiti ir 1,3-6,6 l/s, īpatnējie debiti – 0,1-0,6 l/s/m. Zem Arukilas-Burtnieku horizonta iegūj 118-124 m biezs Narvas svītas nogulumu sprosts slānis.

Pēc Baložos un tā apkārtnē ierīkoto ekspluatācijas urbumu datiem, ("Pārskats par hidroģeoloģiskās izpētes darbiem Baložos", SIA VentEko, 2005. g.) visvairāk izmantotā Gaujas horizonta līmeņi 2005-2006 gados, atkarībā no reljefa un no attāluma līdz Rīgas pilsētas ūdensapgādes ekspluatācijas ūdensgūtnes "Katlakalns" urbumiem bija 0-3,2 m vai 8-13 m no zemes virsmas.

Pēc Valsts ģeoloģijas Fonda datiem Baložu pilsētas teritorijā un tuvu tās robežām dažādu uzņēmumu un saimniecību ūdensapgādei ierīkoti 22 urbumi, 10 no tiem 2005. gadā apsekoja SIA "VentEko". Viens urbums apsekošanas laikā netika atrasts, bet divu urbumu statuss nav zināms. 1. tabulā norādīts urbumu statuss 2005. gadā, kā arī Baložu pilsētas teritorijā ierīkoto ūdensapgādes urbumu raksturojums. Visu šo urbumu izvietojums parādīts kartē - *Baložu pilsētas ūdensapgādes urbumi un ūdensgūtnu ķīmiskās aizsargjoslas*.

6.2. Mineralizētie ūdeņi cilvēku veselības rehabilitācijai

Pilsētas teritorijas robežās nav ierīkoti urbumi Pērnavas, Ķemeru un Kembrijas horizontā, tāpēc šo horizontu raksturojums sniegts pamatojoties uz tuvākiem urbumiem, kuri ierīkoti Dreiliņos, Olainē un Ķekavas pagasta Ģipšustūrī.

Pērnavas ūdens horizonta virsma ieguļ 370-420 m no zemes virsmas un to veido 46-54 m biezi smilšakmeņi. Ūdens horizonts satur sāļūdeņus ar mineralizāciju 3-10 g/l, hlorīdu daudzums – 1,3-6,0 g/l, ūdens temperatūra – 12-15° C. Ūdens horizonta statistiskais līmenis atrodas 20-35 m dziļumā no zemes virsmas. Ūdeni iespējams izmantot balneoloģiskajām procedūrām.

Ķemeru ūdens horizonts ieguļ tieši zem Pērnavas horizonta, tā biezums ir 117-130 m, griezumā dominē smilšakmeņi. Horizonta ūdens ir sāļūdens ar mineralizāciju 11,2 g/l, hlorīdu saturu – 6,0 g/l, bromu saturu – 10 mg/l, ūdens temperatūra – 15° C. Ūdens horizonta statistiskais līmenis atrodas ap 35 m no zemes virsmas. Ūdeni iespējams izmantot balneoloģiskajām procedūrām.

Kembrija ūdens horizontu veido 62-75 m biezi kvarca smilšakmeņi, kuru virsma ieguļ 950-1150 m no zemes virsmas. Horizonta ūdens ir sāļūdens ar mineralizāciju 112-157 g/l, hlorīdu saturu – 68-70 g/l, paaugstinātu bromu saturu – līdz 290 mg/l, ūdens temperatūra – 25-30° C. Ūdens horizonta statistiskais līmenis atrodas 0-2 m virs zemes virsmas. Ūdeni iespējams izmantot balneoloģiskajām procedūrām.

6.3. Virszemes ūdeņu resursi un to izmantošana

6.3.1. Dzeramā ūdens krājumi

Artēzisko ūdeņu ekspluatācijas krājumi (dzeramais ūdens centralizētai ūdensapgādei) sniegti 2.tabulā.

2.tabula

Dzeramā ūdens krājumi

Pazemes ūdens atradne (ūdensgūtnē)	Izmantotais ūdens horizonts	Ekspluatācijas sākuma gads	Ekspluatācijas krājumi, tūkst. m ³ /d A kategorija	Ūdens patēriņš, tūkst. m ³ /d 2005/2006*
Baloži (Bērzu iela)	Gaujas horizonts (D _{3g})	1968	1300	163/313
Katlakalns (Katlakalns)	Gaujas horizonts (D _{3g})	1963	9800	3352/-

Pēc statistikas pārskata “Nr.2-Ūdens” datiem, Baložu pilsētas centralizētajā ūdensapgādes sistēmā 2006.gadā artēzisko ūdeņu ieguve bija 0,3 tūkst. m³/d, tas ir, tika izmantoti mazāk nekā 25% no aprēķinātajiem ekspluatācijas krājumiem. Pilsētas

teritorijā (un pie teritorijas ziemeļu robežas) atrodas arī daži Rīgas pilsētas centralizētās ūdensgūtnes „Katlakalns” urbumi. Rīgas pilsētas centralizētajā ūdensapgādes sistēmā 2005.gadā artēzisko ūdeņu ieguve bija 3,3 tūkst. m³/d, bet 2006. gadā ūdens ieguve tika pārtraukta.

Dzēramā pazemes ūdeņu dabiskie izmantojamie resursi Arukilas-Amatas horizontu kompleksam ir 30-70 m³/d/km², kas pārrēķinot uz ūdens ieguves apjomu ir - 210-490 m³/d.

Jāatzīmē, ka nelielu objektu ūdensapgāde (līdz 100m³/d) ir iespējama visā pilsētas teritorijā, tomēr vienlaikus jāņem vērā izmantošanas mērķi (ne visu ūdens horizontu ūdeņi atbilst dzēramā ūdens prasībām).

Baložu pilsētas ūdensapgādes urbumu raksturojums

LVĢMA DB Nr.	Koordinātas, m (LKS 92 sistēma)		Urbuma atveres absolūtais augstums , m	Urbuma dziļums, m	Urbuma gads	Ūdens horizonts	Filtra intervāls, m		Statiskais līmenis, m no zemes virsmas	Sūknē- šanas debits, l/s	Pazem- i- nājums, m	Urbuma statuss*	Adrese
	X	Y					no	līdz					
904	630447 9	508887	11.7	155	1963	D3gj	92	150	8.65	20	4.65		Ūdensgūtne "Katlakalns", Baložu iela 8
905	630449 6	508877	11.08	155	1969	D3gj	97.3	150	18.75	8	5.28		Ūdensgūtne "Katlakalns", Baložu iela 8
906	630443 0	509242	11.31	155	1963	D3gj	93.9	144.5	8.6	14.2	5.3		Ūdensgūtne "Katlakalns", Katlakalna iela 20
907	630441 3	509260	11.41	155	1968	D3gj	91	153	19.4	9.5	3.47		Ūdensgūtne "Katlakalns", Katlakalna iela 20
908	630427 1	509530	13.22	155	1966	D3gj	88	143	11.8	11.9	3.25		Ūdensgūtne "Katlakalns", Katlakalna iela 8
7835	630305 0	508325	12	39.5	2001	D3pl	29	36	5	1	2	nav atrasts	D/s " Ainava", iecirknis 695
7934	630265 2	507750	11	121.8	2001	D3gj	85	118	10.05	1.5	9	nav zināms	D/s "Titurga"
8732	630292 5	508074	10	73	2002	D3gj+a m	60	71	8.8	1.5	4.2	nav zināms	D/s "Buras", Mēness iela 17
13589	630396 0	507283	16	150	1964	D3gj	111.5	145	17.2	15	5	darbojošs	Smilšu iela 18, SIA "Baložu komunālā saimniecība"
13590	630352 0	506890	15	150	1978	D3gj	109	147	23	8	5	darbojošs	Bērzu iela 10, SIA "Baložu komunālā saimniecība"

LVĢMA DB Nr.	Koordinātas, m (LKS 92 sistēma)		Urbuma atveres absolūtai s augstums , m	Urbum a dziļum s, m	Urbša -nas gads	Ūdens horizon ts	Filtra intervāls, m		Statiska is līmenis, m no zemes virsmas	Sūknē- šanas debits, l/s	Pazem i- nājum s, m	Urbuma statuss*	Adrese
	X	Y					no	līdz					
13591	630309 6	506999	15	150	1978	D3gj	101	139.8	20.9	10	4.7	darbojošs	Lapu iela 2, SIA "Baložu komunālā saimniecība"
13592	630332 8	506287	15	155	1967	D3gj	110	150	14.8	9	3.28	darbojošs	Rīgas iela 30, SIA "Baložu komunālā saimniecība"
13709	630316 8	508835	9	30	1983	D3pl	20.7	30	6	1.3	3	neizmanto	Uzvaras prospekts 56, SIA "Baložu komunālā saimniecība"
16496	630352 1	506881	15	155	1968	D3gj	98	147	17.1	8.6	3.1	aiztampon ēts	Bērzu iela 10, SIA "Baložu komunālā saimniecība"
20554	630279 4	508301	10.5	140	1990	D3gj	119	139	20.5	3	2	darbojošs	D/s "Buras", Miglas iela 1
21328	630305 3	507392	13	140	2005	D3gj	110	130	8.5	12	11		Ezeru iela 14
21393	630382 9	509173	12	144	2005	D3gj	129	142	12	3	13		Lakstīgalu iela 29/31
21569	630310 0	507904	11	135	2006	D3gj	114	124	7.8	6	15.2		Ezeru iela 20
23335	630318 1	507370	12	27	1994	D3pl	24	27	4	2	1		D/s "Baloži", iecirknis 573
902	630418 9	508255	14.1	155	1963	D3gj	93.4	153.4	11.7	15.1	6.3		Ūdensgūtne "Katlakalns"
903	630429 2	508581	12.78	155	1963	D3gj	96.7	148.7	10.2	16.7	4.2		Ūdensgūtne "Katlakalns"
916	630413	508004	17.5	150	1975	D3gj	97.7	143.5	23.4	10	3.6		Ūdensgūtne "Katlakalns"

LVĢMA DB Nr.	Koordinātas, m (LKS 92 sistēma)		Urbuma atveres absolūtai s augstums , m	Urbum a dziļum s, m	Urbša -nas gads	Ūdens horizon ts	Filtra intervāls, m		Statiska is līmenis, m no zemes virsmas	Sūknē- šanas debits, l/s	Pazem i- nājum s, m	Urbuma statuss*	Adrese
	X	Y					no	līdz					
	7												

* pēc SIA "Venteko" 2005.g. apsekošanas datiem.

6.4. Pazemes ūdeņu aizsargātība

Kopumā nelielā biežuma aerācijas zonu visā Baložu pilsētas teritorijā veido ūdeni caurlaidīgas smiltis, kas norāda uz gruntsūdeņu vāju dabisko aizsargātību. Par izņēmumu ir jāuzskata teritorija pilsētas rietumu un dienvidu daļā, kur ir izplatīti purvu nogulumu. Jāatzīmē, ka pilsētas teritorijā nav reģistrēti bīstami pazemes ūdens piesārņošanas avoti (izgāztuves u.c.).

Artēziskie ūdeņi ir daudz labāk aizsargāti no virszemes piesārņojuma, jo kvartāra nogulumu apakšējo daļu veido ūdens vāji caurlaidīgie morēnas smilšmāli. Tomēr, novērtējot vāji caurlaidīgo slāņkopu kopējo biežumu kvartāra nogulumos nepieciešams norādīt uz relatīvi vāju Pļaviņu-Salaspils ūdens horizonta aizsargātību visā pilsētas teritorijā. Amatas ūdens horizonts tāpat kā Pļaviņu –Salaspils ir relatīvi vāji aizsargāts (izņemot ūdensgūtnes „Bērzu iela” iecirkni, kur aizsargātība ir vērtējama kā laba). Gaujas ūdens horizonta aizsargātība ir vērtējama kā laba visā pilsētas teritorijā un ļoti laba ūdensgūtnes „Bērzu iela” iecirknī. Arukilas-Burtnieku ūdens horizonts ir ļoti labi aizsargāts, jo horizonta augšdaļā ieguļ Gaujas horizonta ūdens vāji caurlaidīgo iežu slāņkopas, kuru biežums ir lielāks par 20-40 m. Pie šādas ūdens horizontu aizsargātības pakāpes, stingra režīma aizsargjoslām jāatbilst 30-50, 10-30 un 10 m (2004.g. 20.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.43 “Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika”).

Artēziskā ūdens piesārņojums iespējams galvenokārt caur ierīkotajiem urbumiem, ja netiek ņemti vērā to aizsargātības nosacījumi. LVĢMA rīcībā pašreiz nav datu par artēzisko ūdeņu piesārņojumu Baložu pilsētā.

Gaujas horizonta aizsargātība savulaik novērtēta, aprēķinot aizsargjoslas ūdensgūtnēm „*Katlakalns*” un “*Bērzu iela*” Baložos (skatīt karti - *Baložu pilsētas ūdensapgādes urbumi un ūdensgūtnu ģīmiskās aizsargjoslas*). Kartē var redzēt, ka ievērojamā pilsētas teritorijas daļā, veicot jebkādas celtniecības darbus, nepieciešams veikt ietekmes uz vidi novērtējumu.

Gruntsūdeņu neaizsargātības, Pļaviņu-Salaspils un Amatas horizontu artēzisko ūdeņu nepietiekamās aizsargātības dēļ, visa pilsētas teritorija uzskatāma par dzeramā ūdens horizontu izmantošanas ietekmējamu zonu.

Pērnavas, Ķemeru un Kembrija ūdens horizonti, kuri satur ārstniecības nolūkiem izmantojamus minerālūdeņus, nav uzskatāmi par ietekmējamiem objektiem, jo tos aizsargā 118-124 m biezs Narvas svītas nogulumu sprostsānis.

7. KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS

7.1. Dabas un kultūras pieminekļi

Sakarā ar to, ka Baložu pilsēta ir uzsākta veidot 20. gs. 40. -50. gados un tai nav senāku kultūrvēsturisko vērtību, pilsētā nav definēti aizsargājamie kultūras pieminekļi. Ja turpmāk projektēšanas vai jebkādas citas darbības rezultātā teritorijā atklātos objekti, kam varētu būt vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība, neatkarīgi no tā, kā īpašumā tie atrodas, tiek ierosināts un pēc attiecīgas izpētes izlemts jautājums par to atbilstību valsts aizsargājamu kultūras pieminekļu statusam un vajadzības gadījumā šāda statusa piešķiršana saskaņā ar likuma Par kultūras pieminekļu aizsardzību 17. pantu.

8. IEDZĪVOTĀJU UN APDZĪVOJUMA STRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS

8.1. Iedzīvotāji

8.1.1. Izejas situācija

Viens no Baložu pilsētas plusiem ir cilvēkresursi. Baložos ir gados jauns iedzīvotāju sastāvs, samērā augsts iedzīvotāju izglītības līmenis. Kā arī pēdējos gados Baložu pilsētā novērojams iedzīvotāju skaita pieaugums. Tā var tikt uzskatīta par pastāvīgu pilsētas attīstības tendenci, ņemot vērā Baložu atrašanās vietu un tuvumu Rīgai. Saskaņā ar 2002.gada pētījumiem Baložu pilsētā bija 4324 iedzīvotāji, bet saskaņā ar 2007.gada 1.janvāra datiem iedzīvotāju skaits pilsētā bija 4850 iedzīvotāji, par 526 iedzīvotājiem vairāk. No kopējā iedzīvotāju skaita vīrieši – 2247 (46.33%), sievietes – 2603 (53.67%). Tiek plānots, ka uz 2010. gadu pilsētā varētu būt 6000 iedzīvotāji, uz 2015. gadu – 6800 iedzīvotāji, bet uz 2020. gadu – 8000 iedzīvotāji.

Baložu pilsētas platība tās administratīvajās robežās ir 6.744km². Iedzīvotāju blīvums pilsētā ir 641.16 cilv./km².

Saskaņā ar 2000.gada tautas skaitīšanas rezultātiem 2000.gadā līdz darbības vecumam bija 711(17.9%) iedzīvotājs, darbības vecumā – 2574(64.88%) iedzīvotāji, bet virs darbības vecuma – 682(17.2%) iedzīvotāji. Uz 2007. gada 1.janvāri iedzīvotāju skaits līdz darbības vecumam – 934 (19.26%), darbības vecumā – 3240 (66.74%), virs darbības vecuma – 676 (14%). Salīdzinoši Baložu pilsētā ir liels darbības vecuma iedzīvotāju īpatsvars – 66.74% (Rīgas rajonā vidēji 61,1%), un mazs pensijas vecuma iedzīvotāju īpatsvars – 14% (Rīgas rajonā vidēji 20,0%). Vērojamas tendences: pieaug iedzīvotāju īpatsvars līdz darbības vecumam un samazinās iedzīvotāju īpatsvars virs darbības vecuma, īpatsvaram darbības vecumā saglabājoties salīdzinoši augstam un arī pieaugot.

Pilsētā ir 676 pensionāri virs 60 gadiem, kas sastāda 13.94% no kopējā pilsētas iedzīvotāju skaita.

Dabiskā kustība Baložos 2003. gadā iedzīvotāju skaita pieaugums bija 0.2 %; 2004. gadā iedzīvotāju skaita pieaugums 2.9%; 2005.gadā bija dzimuši 44, miruši 43, līdz ar to dabiskais pieaugums bija pozitīvs: 1.

Pastāvīgo iedzīvotāju skaita dinamika un pieauguma prognoze

Uz 1997. gadu iedzīvotāju nacionālais sastāvs bija šāds: latvieši – (43.3%), krievi – (36.4%), baltkrievi – (6.2%), ukraiņi – (3.3%), lietuvieši – (2.4%), poļi – (2.4%), citas tautības – (6%). Bet pēc 2000. gada tautas skaitīšanas rezultātiem uz 2000.gadu nacionālais sastāvs bija šāds: latvieši – 1921(48.4%), krievi – 1401(35.3%), baltkrievi – 251(6.3%), ukraiņi – 121(3%), lietuvieši – 89(2.2%), poļi – 103(2.6%), ebreji – 6(0.15%), čigāni – 2(0.05%), igauņi – 2(0.05%), citas tautības – 71(1.79%). No tiem ar savas tautības dzimto valodu bija 3281(82.7%) iedzīvotājs, bet ar dzimto valodu, kas atšķiras no tautības: latviešu – 122(3.07%), krievu – 522(13.16%), citu – 42(1.06%).

Pilsētā uz 2006. gada 30. jūniju bija reģistrēti 110 bezdarbnieki t.sk. 72 sievietes; 17 vīrieši; 6 invalīdi; 15 jaunieši (no 15-25 gadiem). Uz 2007. gada 1. janvāri bija reģistrēti 114 bezdarbnieki t.sk. 84 sievietes; 14 vīrieši; 7 invalīdi; 9 jaunieši (no 15-25 gadiem). Bezdarba līmenis bija nedaudz audzis un sastādīja 3.8%.

Lielākā daļa no pilsētas strādājošo skaita strādā ārpus pilsētas teritorijas.

Pie faktoriem, kas apdraud pilsētas attīstību, pirmkārt, jāpieskaita nelabvēlīgā demogrāfiskā situācija – šobrīd skolas vecuma bērnu skaits ir tikai 11.57% (7-18 gadu vecumā), bērni pirmsskolas vecumā – tikai 7.69%.

8.1.2. Plānošanas pieņēmumi

Ņemot vērā to, ka iedzīvotāju skaits pēdējā laikā nedaudz palielinās, kā arī rajona plānojuma priekšlikumus, uzlabojoties demogrāfiskajai situācijai, tuvāko 12 gadu laikā iedzīvotāju skaits varētu pieaugt līdz 1000 iedzīvotājiem. Tomēr, ņemot vērā pašreizējās tendences, iedzīvotāju pieaugums varētu būt daudz straujāks: attīstoties daudzdzīvokļu dzīvojamo māju būvniecībai un strauji pieaugot savrupmāju un rindu māju būvniecības apjomam iedzīvotāju skaits varētu pieaugt par aptuveni 2 tūkst., tādējādi 12 gadu periodā tuvojoties 12 tūkst. Iedzīvotāju skaita prognozes pareizība būs atkarīga no nekustamā īpašuma tirgus un būvniecības attīstības un nodarbinātības pilsētā, uzņēmējdarbības attīstības Rīgā, kā arī no dabiskā pieauguma izmaiņām pilsētā, kas šobrīd ir grūti prognozējamas.

Baložu pilsētas attīstības programmā noteikti šādi galvenie attīstības virzieni (prioritātes) cilvēkresursu attīstības jomā:

- labas izglītības attīstība – cilvēku potenciāla veicināšana, nodrošinot pieejamu un augsti kvalitatīvu izglītību, paplašināt tālākizglītības, pārapmācības iespējas, augsti kvalificēta darba spēka piesaisti darbam pilsētā;
- atbalstīt jaunu ģimeņu veidošanos un dabisko pieaugumu veicinošu apstākļu attīstību;

- atbalstīt radošo aktivitāti;
- saimnieciski efektīvas, sociāli orientētas pārvaldes attīstība un sabiedrības aktivitātes / līdzdalības veicināšana;
- sakoptas, drošas un veselīgas dzīvesvides veidošana,
- sekmēt esošo mājokļu kvalitātes paaugstināšanos modernizējot tos,
- jaunu pieejamu un kvalitatīvu mājokļu būvniecību un apsaimniekošanu;
- nodrošināt sabiedrisko kārtību, līdz ar sabiedrisko vietu sakopšanu un labiekārtošanu;
- sekmēt sabiedriskā transporta un ielu tīklu labiekārtošanu;
- veicināt apdzīvojuma un satiksmes telpiski līdzsvarotu attīstību.

8.2. Mājoklis

Pašvaldības attīstībā mājoklim ir nozīmīga loma, jo atbilstošs, drošs un labas kvalitātes mājoklis ir viens no galvenajiem iedzīvotāju dzīves kvalitātes rādītājiem.

Baložu pilsētā, tāpat kā visā Latvijā, notiek ievērojamas pārmaiņas mājokļu jomā: praktiski ir pabeigti denacionalizācijas un privatizācijas procesi, sāk palielināties būvniecības apjomi, pieaug būvniecības izmaksas, mainās pieprasījums, veidojas dzīvokļu tirgus.

Saskaņā ar 2000.gada Latvijas tautas skaitīšanas rezultātiem Baložos 2000.gadā bija 3967 iedzīvotāji, no kuriem 3955 dzīvo privātās māsaimniecības, bet 12 nedzīvo. Kopā Baložos bija 1379 privātās māsaimniecības, no tām ar iedzīvotāju skaitu 1 - 303, 2 - 345, 3 - 332, 4 - 263, 5 - 90, 6 - 26, 7 - 15, 8 - 4, 13 - 1.

Saskaņā ar 2000.gada Latvijas tautas skaitīšanas rezultātiem Baložos 2000.gadā bija 1374 mājokļi. Mājokļos, kas celti līdz 1918.gadam dzīvoja 11 iedzīvotāji, kas celti 1919-1945 dzīvoja 47 iedzīvotāji, kas celti 1946-1960 dzīvoja 565 iedzīvotāji, kas celti 1961-1970 dzīvoja 404 iedzīvotāji, kas celti 1971-1980 dzīvoja 822 iedzīvotāji, kas celti 1981-1990 dzīvoja 1670 iedzīvotāji, kas celti 1991-1995 dzīvoja 199 iedzīvotāji, kas celti 1996. gada un vēlāk dzīvoja 54 iedzīvotāji.

Saskaņā ar 2000.gada Latvijas tautas skaitīšanas rezultātiem Baložos 2000.gadā mājokļos ar sekojošām labierīcībām: virtuve – dzīvo 3688 iedzīvotāji, elektrība – dzīvo 3767 iedzīvotāji, gāze – dzīvo 3583 iedzīvotāji, ūdensvads mājoklī – dzīvo 3657 iedzīvotāji, kanalizācija – dzīvo 3614 iedzīvotāji, tualete mājoklī – dzīvo 3639 iedzīvotāji, karstais ūdens – dzīvo 3439 iedzīvotāji, vanna, duša vai pirts – dzīvo 3506 iedzīvotāji, centrālpakure – dzīvo 3540 iedzīvotāji.

Nodrošinājums ar dzīvojamo fondu varētu būt līdzīgs kā Rīgas rajonā kopumā, kur 2001.gada beigās bija 21,3 m² kopējās platības uz vienu iedzīvotāju.

Statistika nesniedz pietiekošus datus pilnīgai mājokļa analīzei, tomēr arī pieejamie dati, kopā ar zināmajām tendencēm, ļauj veikt aptuvenas prognozes:

- Iedzīvotāju nodrošinājumam ar mājokli jāatbilst rietumu standartam, kas ir 35-40 m²/iedz. ar vidējo mājokļa lielumu ~ 100 m².
- Arī pie laba mājokļu nodrošinājuma ~ 10% dzīvokļu būs pārapservēti.
- Dzīvojamā fonda augstuma (stāvu skaita) samazināšanās, papildinot to, galvenokārt, ar savrupmājām vai 2-3 stāvu (mazstāvu) dzīvojamo apbūvi.
- Nav paredzama daudzstāvu māju projektu realizācija pēc 2010. gada.

Šīs vispārīgās tendences mājokļa attīstībā nav viennozīmīgi attiecināmas uz Baložu pilsētu, taču ar tām ir jārēķinās.

Apdzīvojuma struktūras attīstības jomā Rīgas rajona plānojums iesaka:

- Rīgas rajona vietējo pašvaldību teritoriju plānojumos apdzīvojuma struktūru plānot kā daudzcentru metropoles reģiona sastāvdaļu.
- Rajona un vietējo pašvaldību teritoriju attīstības plānos iestrādāt mozaīkveida apdzīvojuma struktūru ar zaļās joslas nodalījumu (dabas pamatnes) saglabāšanu.
- Apbūves teritoriju aprēķinā pašvaldību teritoriju plānojumos par pamatu ņemt 32 m² uz vienu iedzīvotāju dzīvojamā fonda kopējās platības.
- Plānot reģiona līmenī (kopā ar Rīgas pilsētu) transporta ievadu skaitu palielināšanu Rīgā.
- Reģionā izveidot no vietējiem ceļiem atdalītu ātrgaitas ceļu tīklu.
- Uzlabot un attīstīt vietējo ceļu tīklu, sakārtot plānošanas dokumentāciju starpcelju zonā urbanizēto teritoriju attīstībai.
- Vietējām pašvaldībām rezervēt teritorijas transporta infrastruktūras (ceļi, dzelzceļš) attīstībai perspektīvā.

Baložu pilsētas attīstības programmā noteikti šādi uzdevumi mājokļa attīstības jomā:

MĒRĶIS: Līdzsvarotas un pievilcīgas dzīves telpas attīstība

UZDEVUMI:

- Ieguldījumu piesaiste mājokļu kvalitātes paaugstināšanai (modernizēšanai);
- Jaunu pieejamu un kvalitatīvu mājokļu skaita palielināšana (jaunu ieguldījumu un iedzīvotāju piesaiste);
- teritorijas plānojuma un apbūves noteikumu izstrāde apdzīvojuma daudzveidīgai, veselīgai un telpiski līdzsvarotai attīstībai.

Baložu pilsētas teritorijas attīstības plāna uzdevums ir nodrošināt pietiekošas teritorijas dažādai apbūvei atkarībā no mājokļu tirgus vajadzībām.

Turpmāk, uzlabojoties iedzīvotāju dzīves līmenim un pieaugot iedzīvotāju skaitam, dzīvojamās apbūves vajadzībām, galvenokārt, tiks izmantotas teritorijas plānojumā noteiktās dzīvojamās apbūves teritorijas, kā arī sezonas dzīvojamā apbūve tiks transformēta par pastāvīgu dzīvojamo apbūvi. Baložu pilsētā ir pietiekami daudz piemērotu teritoriju prognozētajai dzīvojamo teritoriju attīstībai.

Teritorijas plāns paredz saglabāt esošas zaļās teritorijas, kā arī izveidot jaunas. Jaunas apbūves teritorijās tiek paredzēts veidot ielu tīklu un inženierkomunikāciju tīklus.

8.3. Darba vietas

Baložu pilsētas, tāpat kā visas valsts ekonomiskajā struktūrā ir notikušas lielas pārmaiņas. Ekonomiskie dzinējspēki, kas bija pamatā pilsētas attīstībai iepriekšējā periodā, sarūk un to vietā sāk parādīties jauni. Taču šis process ir tik mainīgs, ka trūkst precīzas kvalitatīvas informācijas par esošo situāciju un nav gandrīz nekādu prognožu par nākotnes attīstības iespējām.

Tādēļ teritorijas plānojuma izstrādāšana šajā jomā tika balstīta vairāk uz loģiskiem pieņēmumiem un zināmām vispārīgām tendencēm, kaut arī darba vietu struktūra ir tā joma, kur vēl zināmu laiku turpināsies svārstības. Teritorijas plānojumā ir paredzētas jaunas plānotās ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas, kurā būs iespēja attīstīt uzņēmējdarbību par prioritāti nosakot zināšanu ietilpīgas uzņēmējdarbības nozares ar augstu pievienoto vērtību. Teritorijas plānojumā ir paredzētas arī jauktas darījumu un sabiedriskās apbūves teritorijas, kas varētu palielināt darba vietas Baložu pilsētā. Vislielākie darba spēka pieauguma tempi prognozējami pakalpojumu sektorā, kur parasti nodarbināto īpatsvars pārsniedz 70%.

9. SAIMNIECISKĀ DARBĪBA

9.1. Tautsaimniecība

9.1.1. Izejas situācija

Pilsētas tautsaimniecības struktūra pašlaik pārdzīvo pārkārtošanās procesu. Lielākajai daļai uzņēmumu uzmanības centrā ir produkcijas noieta tirgus un investoru meklējumi jaunas tehnoloģijas ieviešanai, kā arī jaunas konkurētspējīgas produkcijas apgūšana.

Baložos tautsaimniecībai un uzņēmējdarbībai ir šādas stiprās puses:

brīvas apbūves teritorijas

zeme lētāka nekā Rīgā

tiek projektēti jauni dzīvojamie un biroju ēkas

laba vieta galvaspilsētu biroju ēku izvietojumam

ir teritorijas dzīvojamā fonda paplašināšanai

Pilsētā strauji attīstās individuālā un daudzstāvu apbūve, nekustamam īpašumam Baložos ir augsta tirgus vērtība. Baloži ir izveidojušies par prestižu dzīvojamo rajonu ar samērā augstām dzīvokļu cenām.

Lai gan bezdarba līmenis, salīdzinot ar vidējo valstī ir zems 3% (oficiāli reģistrēti 114 bezdarbnieki) tomēr rūpei par jaunu darba vietu radīšanu ir jābūt pirmajā vietā. Vāji attīstītās nozares, kurām vērts nākotnē pievērsties, ir dažādi pakalpojumi – tūristus piesaistošu objektu izveide vai būvniecība, viesnīcas, kafejnīcas, sporta centrs.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir galvenais pilsētas budžeta avots. 2007. gadā Baložu pilsētā tas sastāda 465 Ls/cilv.

Uzņēmējdarbība attīstās tikai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas virzienā. Ceļā uz Rīgu, Baloži kā ļoti tuvs attīstības centrs metropolei, varētu būt ļoti izdevīga vieta daudzu funkciju izpildei (viesnīcas, kafejnīcas, informācija, transporta remonta pakalpojumi, izklaide).

Nozīmīgākie ražošanas uzņēmumi Baložu pilsētā ir: SIA „Baložu komunālā saimniecība”, SIA „Baložu siltums”, SIA „Baložu saimnieks”, SIA "GEO-TECH", A/s „Baloži”, SIA „Svani”, SIA „Rihards 2”, SIA “EKO SILTUMS”, SIA "Baltās naktis" , SIA „Balartis”.

Ražošanas ēkas ir: konditorejas cehs Rīgas ielā 18a, auto remonta apkopes stacija Rīgas ielā, auto remonta apkopes stacija Kr.Barona ielā 5. No šīm ražošanas ēkām notekūdeņi tiek novadīti Baložu pilsētas kanalizācijas sistēmā un tālāk uz Baložu pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Tā kā Baložu pilsētā ir neliels ražošanas ēku skaits, tad nav iespējums atsevišķi izdalīt informāciju par ūdens resursu patēriņu un notekūdeņu novadīšanu.

Baložu pilsētā darbojas:

5 rūpniecības uzņēmumi,

- 15 dzīvojamo un nedzīvojamo māju celtniecības uzņēmumi,
- siltumenerģijas ražošanas uzņēmums, kur nodarbināti 14 cilvēki,
- notekūdeņu attīrīšanas ietaise, kur nodarbināti 11 cilvēki,

2 dzīvojamo un nedzīvojamo māju un pilsētas teritoriju apsaimniekošanas uzņēmumi, kur nodarbināti 57 cilvēki,

3 garāžu kooperatīvi,

3 automobiļu servisa un remonta pakalpojumu sniedzēji,

4 sabiedriskās ēdināšanas iestādes,

1 ķīmiskā tīrītava,

3 frizētavas,

kurpnieka pakalpojumu iestāde,
11 pārtikas un rūpniecības preču veikali,
2 šuvēja pakalpojumu iestādes,
pirts.

Pilsētas domes mērķtiecīgā darbība ļāvusi neilgā laikā sakārtot pilsētas infrastruktūru. Baloži ir neliela teritorija, tāpēc to ir arī vieglāk apsaimniekot. Pašlaik domes pārziņā ir vidusskola, bērnudārzs, bibliotēka, kultūras nams, kā arī pilsētas labiekārtošana un komunālās saimniecības darbība. Komunālo pakalpojumu sniedzēji iedzīvotājiem ir SIA „Baložu saimnieks”, SIA „Baložu komunālā saimniecība” (ūdensapgāde, saimniecisko un lietus ūdens kanalizācija) un SIA „Baložu siltums” (siltumenerģijas ražošana).

Baložu pilsēta atrodas tuvu Rīgai, salīdzinoši labā stāvoklī ir arī ceļi. Ceļi nākotnē īpaši labvēlīgi ietekmēs pilsētas attīstību, ja šis faktors tiks pienācīgi novērtēts un izmantots.

Pilsētas tuvums Rīgai varētu būt īpaši pievilcīgs faktors vietējā un ārvalstu tūrisma organizēšanai. Lai gan pagaidām tūristu mītnes ir tikai iecerēs, tūrisma attīstībai Baložu pilsētā ir pietiekams potenciāls. Baloži ir arī ļoti izdevīgi kā tūrisma informācijas pakalpojumu saņemšanas vieta. Šeit var izvietot tūrisma informācijas centru, jo Baloži pēc Rīgas rajona attīstības plāna ir kā „mazā loka” tuvākais punkts Rīgai.

9.1.2. Plānošanas pieņēmumi

Latvijas ilgtermiņa ekonomiskās izaugsmes perspektīvas modelē divus ilgtermiņa scenārijus. Pamatscenārijs atspoguļo tādu ekonomiskās attīstības gaitu, ka 2010.gadā tiek prognozēta IKP dubultošanās. Taču tā struktūra paliek nemainīga (palielinās pakalpojumu īpatsvars). Rūpniecības īpatsvars faktiski paliek nemainīgs. Galveno IKP palielinājumu noteiks darba ražīguma pieaugums.

Rīgas rajona plānojumā prognozēts, ka Rīgas rajona ekonomiskās attīstības pamatā varētu būt:

1. rūpniecība;
2. būvniecība;
3. lauksaimniecība;
4. mežsaimniecība;
5. elektro un siltumenerģijas ražošana, energonesēju uzkrāšana;
6. transporta apkalpe;
7. iedzīvotāju apkalpe;
8. tūrisms.

Viens no Rīgas rajona teritorijas attīstības stratēģiskiem mērķiem ir atbalstīt zinātņu ietilpīgu un konkurētspējīgu ražotņu izveidošanu un izvietojumu rajonā, kas balstās uz vietējā darbaspēka un izejvielu izmantošanu, ekoloģiski tīru tehnoloģiju pielietošanu un vides aizsardzības prasību ievērošanu.

Baložu pilsētas attīstības programmā noteikti šādi galvenie attīstības virzieni (prioritātes) saimnieciskās attīstības jomā:

- veidot labvēlīgu vidi uzņēmējdarbībai tradicionālajās un īpaši – perspektīvajās jomās – uz zināšanām balstītu uzņēmumu un to sadarbības tīklu attīstībai; nodrošināt pilsētas kā piepilsētas pakalpojuma centra attīstību biznesa tūrismam;
- atbalstīt uz zināšanām un pētniecību balstītu modernu tehnoloģiju un inovāciju piesaisti nozarēm – specializētam un inovatīvam biznesam, kas orientēts uz produkcijas ar augstu pievienoto vērtību ražošanai.

MĒRKIS: Uzņēmumu un pašvaldības sadarbība izglītības, ražošanas un pakalpojumu sasaistē – attīstības “tīmekļu” veidošanās

UZDEVUMI:

uz zināšanām un informācijas tehnoloģijām (IT) balstīta biznesa attīstības veicināšana (sadarbības organizēšana);
informācijas, inovāciju (jauno tehnoloģiju piesaistes), konsultāciju, pētniecības un izglītības atbalsta centra izveide;
ražošanas un realizācijas kooperācijas struktūru attīstības veicināšana (organizēšana);
atbalsts uzņēmējdarbības vides pilnveidošanai – ieguldījumi infrastruktūras attīstībai informācijas, sadzīves pakalpojumu, rekreācijas, kultūras un sporta jomā.

10. SOCIĀLIE PAKALPOJUMI

a) Sociālā aprūpe

Pēc 2000. gada tautas skaitīšanas rezultātiem uz 2000.gadu iedzīvotāju skaits kopā bija 3967, galvenais iztikas līdzekļu avots: pensija bija 671 iedzīvotājam, pabalsti un cita veida finansiālā palīdzība – 151 iedzīvotājam, citu personu vai iestāžu apgādība – 1124 iedzīvotājiem, ekonomiskās aktivitātes – 1478 iedzīvotājiem, bet cits līdzekļu avots – 388 iedzīvotājiem.

Baložu pilsētas domē darbojas sociālais dienests.

Sociālais dienests veic šādus pakalpojumus:

- pabalstu piešķiršanas jautājumu izskatīšana,
- iekārtošana sociālās aprūpēs iestādēs un ar to saistīto dokumentu noformēšana,
- darbs ar bērniem un ģimenēm,
- vientuļo pensionāru aprūpes organizēšana – aprūpe mājās,
- apsekošana dzīvesvietā, pārrunu organizēšana,
- dažāda veida sadzīves problēmu risināšana.

Baložu pilsētas attīstības programmā noteikts šāds nākotnes redzējums:

- Sociālās mājas izveide, kur tiktu nodrošināta aprūpe vientuļajiem pensionāriem, kas nodrošinātu iespēju uzturēties mājas apstākļos, saņemot visu nepieciešamo aprūpi,
- Dienas centra izveide – atpūtas vieta gan bērniem un jauniešiem ārpuskolas nodarbību laikā, gan pensionāriem noteiktā laikā, kas nodrošinātu jauniešiem lietderīgi izmantot savu brīvo laiku, pensionāriem satikties, parunāties, kas kļiedētu iespējamo vientuļības sajūtas rašanos.

MĒRĶIS: Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu organizēšana un sniegšana Baložu pilsētas iedzīvotājiem.

UZDEVUMI: Veikt sociālo darbu, sniegt sociālos pakalpojumus vai organizēt to sniegšanu – palīdzēt personai, ģimenei un personu grupai, noteikt, atrisināt vai mazināt sociālās problēmas.

b) Veselības aizsardzība

Pilsētā veselības aprūpi nodrošina divas ārstu prakses Z.Atmanovičas un A.Jēgeres ģimenes ārstu prakses, drīz darbu sāks arī trešā. Pilsētā atrodas arī zobārstniecība un aptieka. Nepieciešamības gadījumā neatliekamā medicīniskā palīdzība tiek saņemta no Rīgas pilsētas.

Rīgas rajona plānojumā ir šādi priekšlikumi veselības un sociālās aprūpes jomā, kas attiecas arī uz Baložu pilsētu:

1. Rajona padome atbalsta viedokli, ka nepieciešams:
 - nodrošināt primārās un sekundārās veselības aprūpes pieejamību visiem rajona iedzīvotājiem;
 - nodrošināt pacientiem saņemt kvalitatīvu sekundāro veselības aprūpi, veicinot tās sniegšanu jebkurā ārstniecības iestādē pēc pacienta izvēles;
 - sekmēt sociālās aprūpes tīkla attīstību rajona teritorijā.

Baložu pilsētas attīstības programmā noteikti šādi uzdevumi veselības aizsardzības jomā:

MĒRĶIS: Droša un kvalitatīva veselības aprūpe

UZDEVUMI:

- veselības aprūpes rīcības programmas izstrāde;
- neatliekamas medicīniskās palīdzības brigādes dislokācija Baložu pilsētā;
- ģimenes ārsta jaunas prakses vietas izveidošana.

c) Izglītība

Saskaņā ar 2000.gada tautas skaitīšanas datiem 2000.gadā iedzīvotāji (15 un vairāk gadu vecumā) bija 3256, no tiem ar sākumskolas izglītību – 229, ar

pamatskolas izglītību – 773, ar vispārējo vidējo izglītību – 917, ar vidējo speciālo izglītību – 635, ar augstāko izglītību – 492, kam mazāk par 4 klasēm – 56.

Pašreiz Baložos darbojas vidusskola, pirmsskolas izglītības iestāde „Avotiņš”.

Pirmsskolas izglītības iestādi „Avotiņš” apmeklē aptuveni 200 bērni. Vietu skaits pirmsskolas iestādē ir nepietiekams, ir izveidojusies rinda.

Baložu pilsētā ir viena pašvaldības mācību iestāde – Baložu vidusskola. Tajā iespējams apgūt pilnu sākumskolas, pamatskolas un vidusskolas apmācības ciklu.

2006/2007 mācību gadā skolā mācās 260 audzēkņi, skolā strādā 34 pedagogi, tie visi ir speciālisti ar atbilstošu kvalifikāciju. Mācības notiek vienā maiņā. Jau šobrīd ir problēmas ar telpu nodrošināšanu. Pieaugot iedzīvotāju skaitam radīsies nepieciešamība piebūvju un jaunu telpu būvniecībai. Pastāv problēma ar sporta zāli, kas jau šobrīd neatbilst vispārējām prasībām.

Rīgas rajona plānojumā ir šādi konceptuāli risināmie jautājumi izglītības jomā, kas attiecas arī uz Baložu pilsētu:

- Izglītības iestāžu administratīvā darba un mācību procesa datorizācija;
- Skolu bibliotēku, kā informatīvi metodisko centru, pilnveidošana;
- Pakāpeniska divplūsmu skolu un krievu mācību valodas skolu pārveide par valsts valodas vai etnisko minoritāšu skolām;
- Valsts, reģionālās, vietējās pakļautības izglītības iestāžu un privāto mācību iestāžu saglabāšana un to specializācijas veicināšana;
- Mūzikas un mākslas skolu integrēšanas procesa turpināšana vispārizglītojošajās skolās;
- Psiholoģiskās, logopēdiskās, sociālās palīdzības, kā arī veselības aprūpes nodrošināšana izglītības iestādēs;
- Demokrātiskas izglītības iestāžu pārvaldes, arī skolēnu pašpārvaldes nostiprināšana un attīstīšana;
- Profesionālās apmācības bāzes izveidošana speciālajās un vispārizglītojošajās internātskolās;
Rajona vispārizglītojošo skolu pedagogu algu finansējuma mehānisma pārkārtošana, sekmējot izglītības iestāžu ieninteresētību skolēnu piesaistei un mācību procesa kvalitātes paaugstināšanu;
- Valsts valodas apguves programmas īstenošana ar pakāpenisku pāreju uz vidējās izglītības ieguvu valsts valodā;
- Profesionālās izglītības mācību iestāžu tīkla optimizācija atbilstoši darba tirgus pieprasījumam;
- Skolas vecuma bērnu uzskaitē, bērnu tiesību aizsardzības un nepilngadīgo likumpārkāpēju profilakses valsts programmas realizācija;
- Informatīvās sistēmas datu bāzes izveide izglītības procesa analīzei un pilnveidei;
- Tālākizglītības iespēju attīstīšana;
- Skolēnu pārvadāšanas tīkla izveide starp vietējām pašvaldībām.

Baložu pilsētas attīstības programmā noteikti šādi uzdevumi izglītības jomā:

MĒRKIS: Baložu vidusskola – reģionāls kultūras, izglītības un sporta centrs

UZDEVUMI:

- skolas telpu un iekārtu kompleksa pilnveidošana un piemērošana reģionāla kultūras un izglītības centra funkcijām.

Ņemot vērā prognozējamo straujo iedzīvotāju skaita pieaugumu, papildus Baložu pilsētas attīstības programmā noteiktajiem uzdevumiem paredzēta pirmsskolas izglītības iestādes paplašināšana un jaunas iestādes vai piebūves būvniecība, lai tuvākā nākotnē tajās nodrošinātu 240 vietas, kā arī vidusskolas kapacitātes palielināšanas iespējas.

d) Tiesību un aizsardzības iestādes

Pilsētā darbojas bāriņtiesa. Paralēli tās tiešajam darbam – bērnu tiesību aizsardzībai, aizbildniecības u.c. jautajumiem tā veic arī notariālās funkcijas, jo pilsētā nav zvērināta notāra.

Ar sabiedriskās drošības uzturēšanu Baložu pilsētā nodarbojas valsts policijas Baložu iecirknis un apsardzes patruļfirmas „MG Signāls” un „Skonto drošība”.

e) Kultūra un sports

Baložu kultūras nams atrodas Baložu centrā, Skolas ielā 4. Kultūras nams piedāvā iespēju pilsētas iedzīvotājiem darboties dažādos kolektīvos un interešu kopās.

Kultūras namā darbojas vairāki kolektīvi un interešu kopas.

Domes darbības moto: „Sakārtojot apkārtējo vidi, sakārtojas arī cilvēku dvēseles.” Ne velti lielākos svētkus – Jāņus, Jauno gadu un Lieldienas, kā arī Bērnu aizsardzības dienu – svin kopā visa pilsēta.

Pilsētā nedarbojas neviena draudze, bet iedzīvotājiem ir iespēja apmeklēt Katlakalna luterāņu un Torņkalna katoļu draudzes, kas atrodas turpat blakus pilsētai. Kā arī pašvaldība uzskata, ka pastāv iespēja izveidot multi lūgšanu telpu Baložos. Plānojumā ir paredzēts, ka jauktās sabiedrisko un darījumu objektu teritorijās ir iespēja būvēt reliģisko organizāciju ēkas.

Periodiski tiek izdots pilsētas informatīvais izdevums „Baloži”, kurā tiek publicēti pilsētas domes lēmumi, jaunākie notikumi un aktualitātes. Baložu pilsētā darbojas arī bibliotēka.

- Sporta objekti pilsētā ir Baložu vidusskolā. Patreiz pilsētā trūkst telpas sporta aktivitātēm gan bērniem, gan pieaugušajiem. Baložu pilsētas atklātās sacensības ir: šautriņu mešana, šahs, dambrete, novuss, zoles spēle, galda hokejs, distanču slēpošana.

Baložu pilsētas attīstības programmā noteikti šādi uzdevumi kultūras un sporta jomā:

MĒRKIS: Aktīva līdzdalība un ieinteresēta sabiedriskā kopdzīve (teritorija ar spēcīgām, sabiedrību vienojošām tradīcijām)

UZDEVUMI:

- pilsētas WWW lapas izveide (izveidota);
- kultūras un sporta darba organizatoriskās un materiāli tehniskās (kultūras nams) bāzes pilnveidošana;
- sabiedriskā - brīvdabas kultūras un atpūtas centra izveide;
- pastāvīgu kopējo sabiedrisko, kultūras sporta pasākumu norises (tradīciju) iedibināšana;
- tradīcijas veidojoši un pievilcīgu pilsētas tēlu veicinoši pasākumi;
- talantīgo bērnu atbalsta fonda izveide;
- vienkāršotu brīvdabas sporta laukumu izveide (skeitparks, futbola, basketbola laukumi), kā arī ziemā – slēpošanas trases un vasarā velotaku izveide;
- muzeja izveide.

11. INŽENIERINFRASTRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS

11.1. Ceļu un transporta raksturojums

Transportam ir svarīga loma tautsaimniecības attīstībā un iedzīvotāju labklājības celšanā. Galveno transporta līdzekļu skaita dinamika Latvijā liecina, ka iekšdedzes dzinēju transporta līdzekļu (vieglo un smago automobiļu, autobusu) skaits pēdējo gadu laikā strauji palielinās. Automobilizācijas līmenis attīstītajās valstīs ļauj secināt, ka arī turpmāk strauji palielināsies iekšdedzes dzinēju transporta līdzekļu skaits.

Teritorijas attīstības plānā ir iekļauts risinājums divlīmeņu krustojuma izveidei un apļveida krustojuma izveidei, lai risinātu jautājumu par izbraukšanu no Baložu pilsētas uz autoceļu A7. Papildus situācijas uzlabošanai ir nepieciešams veidot sadarbību ar Ķekavas pagastu un kopīgi veidot vēl vienu ielu ar izbraukšanu uz autoceļu A7. Pilsētas teritorijas plānojumā ir paredzēts veloceļu izveide.

Izstrādājot teritorijas plānojumu pētīts un vērtēts arī VAS „Latvijas Valsts Ceļi” pasūtītā pētījuma „Trokšņu stratēģisko karšu izstrāde” materiāli, kas ļauj noteikt, cik lielā mērā Baložu pilsētas iedzīvotājus un to dzīves kvalitāti ietekmē tuvumā esošais autoceļš A7.

Baložu pilsētas pašvaldībai piederošo svarīgāko autoceļu (ielu) kopējais garums ir 19,80 km. Šķembu segums ir 5,63km garā posmā, grunts segums – 5,57km garā posmā, grants segums – 1,8km garā posmā, betona plākšņu segums – 0.23km garā posmā, grants/šķembu segums – 0.61km garā posmā un a/betona segums – 5.96km garā posmā. Nākotnē Baložu pilsētas pašvaldība plāno esošo valsts 2. šķiras autoceļu V3 Rāmava – Baloži pārņemt savā īpašumā. Tuvākajā

laikā tiek plānots izstrādāt rekonstrukcijas projektus Purva ielai, Smilšu ielai, Bērzu ielai, Cālīšpurva ielai, Celtnieku ielai, Ezeru ielai, Gājēju ielai un Jaunatnes ielai, paredzot cietā seguma izbūvi vai esošā seguma rekonstrukciju kā arī gājēju trotuāru un ielas apgaismojuma izbūvi. Nākotnes plānos ir strādāt pie Skolas ielas seguma un ielu apgaismojuma rekonstrukcijas, jau nākamgad tiks izstrādāts rekonstrukcijas projekts un veikta rekonstrukcija Zaļumu prospektam, bet šogad tiks strādāts pie Cālīšpurva un Titurgas ielu daļu rekonstrukcijas. Pilsētai ir salīdzinoši labi attīstīta sabiedriskā transporta satiksme, kas ir Rīgas rajona padomes pārziņā. Uz Rīgu ir piepilsētas autobusu līnija ([23.maršruts](#) Abrenes iela - Baloži), kā arī regulāri kursē maršruta taksometri.

23. Maršruts: Rūsiņa iela, Abrenes iela, Dzirnavu iela, Turgeņeva iela, Gogoļa iela, 13.Janvāra iela, 11.Novembra krastmala, Akmens tilts, Mūkusalas iela, Buru iela, Jelgavas iela, Bauskas iela, Baložu iela, Rīgas iela, Pietura **Abrenes iela**.

Pilsētas ielu un ceļu tīkla izbūve un uzturēšana ir pašvaldības uzdevums. Šobrīd šiem nolūkiem atvēlētie līdzekļi ir nepietiekami.

Rīgas rajona plānojumā ir pieņemta šāda transporta attīstības stratēģija:

1. Sekmēt transporta koridoru attīstību.
2. Nodrošināt satiksmes tīklu un transporta veidu sasaistīšanu.
3. Veidot videi draudzīgu transporta sistēmu.
4. Plānot zemes lietošanu atbilstoši transporta attīstības vajadzībām.
5. Palielināt pašvaldību lomu ceļu tīkla pārvaldīšanā un apsaimniekošanā.
6. Izstrādāt ceļu aizsargjoslu kopšanas, ciršanas un apstādīšanas saistošos noteikumus.
7. Pilsētas teritorijas plānojumā jāievērtē rajona plānojuma galveno transporta tīkla maģistrāļu attīstības virzieni.
8. Vietējā transporta tīkla plānošanā jāsadarbojas ar ieinteresētajām blakus pašvaldībām, kā arī jāievēro tautsaimnieciski svarīgo attīstības zonu un objektu izvietojums.
9. Visu transporta tīklu plānošana atbilstoši likumdošanai un normatīvajiem aktiem jāsaskaņo ar Satiksmes ministriju vai tās atbildīgajām institūcijām un pārziņā esošajām uzņēmēj sabiedrībām.

VA SVA, izstrādājot Baložu pilsētas teritorijas plānojumu, ieteic paredzēt šādus pasākumus vides un iedzīvotāju veselības uzlabošanai:

- Detālā plānojuma izstrādāšanu atbilstoši 2004. gada 19. oktobra MK noteikumiem Nr. 883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”,
- Objektu izvietojumu zemes gabalā, ievērojot 1997.gada 5.februāra Aizsargjoslu likumu un grozījumus „Aizsargjoslu likumā”, paredzot aizsargjoslu no autoceļiem
- Iesaka projektu izvērtēt V/A SVA Rīgas filiālē.

Baložu pilsētas attīstības programmā noteikti šādi uzdevumi transporta jomā:

MĒĶKIS: Līdzsvarotas un pievilcīgas dzīves telpas attīstība

UZDEVUMI:

- ieguldījumu piesaiste sabiedriskās satiksmes infrastruktūras attīstībai (pieejamībai visā pilsētā)

MĒĶKIS: Ērta pieejamība un pievilcīga uzturēšanās pilsētā -“piepilsētas mezgls” – transports,

UZDEVUMI:

- sabiedriskā transporta tīkla attīstība un sasaiste ar kaimiņu teritorijām.

MĒĶKIS Kvalitatīva un efektīva infrastruktūra /spēcīga komunālā un satiksmes infrastruktūra un tās apsaimniekošana/

UZDEVUMI

- Ielu un ceļu rekonstrukcija.

11.2. Tehniskā infrastruktūra

Inženiertehniskās apgādes tīkli

a) Ūdensapgāde

Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumu patērētāji Baložu pilsētā ir dzīvojamās ēkas un iestādes. Ūdens uzskaitē uzstādīta: 11 iestādēm, kas sastāda 9%; un 77 dzīvojamām ēkām, kas sastāda 91%. Pašvaldības ūdenssaimniecības objektus ekspluatē un apsaimnieko pašvaldības SIA “Baložu komunālā saimniecība”, kas atrodas Baložos, Kr.Barona ielā 1.

Viss ūdens apjoms, ko „Baložu komunālā saimniecība” padod Baložu pilsētas tīklā tiek uzskaitīts. 2005. gadā ūdens realizācijas apjoms bija 168506 m³. Vidējais ūdens patēriņš uz vienu pilsētas iedzīvotāju ir 38 m³ mēnesī. Ūdens apgādes tarifs iedzīvotājiem un uzņēmumiem ir 0.16Ls/m³. „Baložu komunālā saimniecība” nodrošina arī centralizētā karstā ūdens apgādi.

Ūdensapgādes tīkls šeit tika izbūvēts laika posmā no 60 līdz 80 gadiem. Tā kopgarums šobrīd ir 6.93 km, bet ārējo ūdensapgādes tīklu kopējais garums ir 5,980 km. Ūdens kvalitāte no „Baložu komunālās saimniecības” ūdensapgādes sistēmas ir apmierinoša.

Šobrīd izstrādes stadijā ir projekts „Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinu pašvaldībās 3.kārta”, kuras apakšprojektu „Ūdenssaimniecības infrastruktūras objektu rekonstrukcija Baložos”, kurš arī ir izstrādes stadijā, paredzēts uzsākt realizēt 2007.gada beigās. Projekta pasūtītājs ir LR Vides Ministrija.

Rekonstrukcijas projekts paredz izveidot 3 jaunus artēziskos urbumus, atdzelzošanas staciju, kā arī pakāpenisku ūdensvada rekonstrukciju un nomaiņu.

Pilsētas teritorijā ir 3 nozīmīgākie artēziskie urbumi, kuri nodrošina pilsētas iedzīvotājus ar ūdensapgādi:

- urbums Baloži, Rīgas iela 18a, objekta būvniecības gads: 1978.g., lietotājs: SIA „Baložu komunālā saimniecība”, 2006. gada bilance: 74291m³, skaitītājs: M7-80;
- urbums Baloži, Smilšu iela 10, objekta būvniecības gads: 1964.g., lietotājs: SIA „Baložu komunālā saimniecība”, 2006. gada bilance: 71622m³, skaitītājs: M7-100;
- urbums Baloži, Lapu iela 2, 2006. gada bilance: 59825m³, skaitītājs: SES – 3, vertif. pārbaude 2004.04.10.

Pārējie artēziskie urbumi pilsētas teritorijā ir tamponēti (Skat. 6. nodaļu).

Šie trīs urbumi ar dzeramo ūdeni apgādā Baložu pilsētas veco daļu. Savukārt Baložu pilsētas Titurgas daļa dzeramo ūdeni ņem no „Rīgas ūdens” ūdensvada. Šobrīd abu pilsētas daļu ūdensapgādes sistēmas nav savienotas, bet nākotnē tiek plānota abu Baložu pilsētas daļu ūdensvadu savienošana un sacilpošana.

2006. gadā kopējais ūdens patēriņš Baložu pilsētas vecajai daļai bija 205738 m³/gadā, bet Baložu pilsētas Titurgas daļai - 84282 m³/gadā. Tātad kopējais ūdens patēriņš Baložu pilsētā 2006.gadā sastādīja 290020 m³/gadā. Konstatēts, ka sakarā ar sliktu ūdensvada tīklu stāvokli no kopējā ūdens patēriņa Baložu pilsētas vecajā daļā 26.6% dzeramā ūdens aizgājuši zudumos. Turpmāk jācenšas šos zudumus samazināt, uzlabojot ūdensvada tīklu stāvokli.

Papildus pilsētas iedzīvotājus ar vienmērīgu dzeramā ūdens apgādi palīdz nodrošināt ūdenstornis, kas atrodas Rīgas raj., Baložos, Smilšu ielā 10.

Rīgas rajona plānojumā noteikti šādi ūdensapgādes stratēģiskie mērķi:

1. uzlabot dzeramā ūdens kvalitāti atbilstoši MK noteikumiem Nr.63 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma prasības”;
2. paaugstināt ūdens kvalitātes drošības faktorus;
3. modernizēt ūdens sagatavošanas un padeves sistēmas;
4. ieviest taupības pasākumus, kas samazinātu ūdens patēriņu par 10%.

Baložu pilsētas attīstības programmā ūdensapgādes jomā ir noteikti šādi uzdevumi:

MĒRĶIS: Kvalitatīva un efektīva infrastruktūra /spēcīga komunālā un satiksmes infrastruktūra un tās apsaimniekošana I.

UZDEVUMI:

- ūdensapgādes un kanalizācijas tīkla rekonstrukcija;
- ūdens atdzelzošanas stacijas izbūve.

b) Kanalizācija

Centralizētus kanalizācijas pakalpojumus Baložu pilsētā kopumā izmanto tikai daļa abonentu. Tas izskaidrojams ar daudzu individuālo dzīvojamo māju teritorijā iekārtotajām nosēdakām. 2005. gadā novadīto un attīrīto notekūdeņu apjoms bija 187830 m³. Kanalizācijas tīkls šeit tika izbūvēts laika posmā no 60 līdz 80 gadiem. Ārējo kanalizācijas tīklu kopējais garums ir 7626m. Tas sastāv galvenokārt no dzelzsbetona un keramikas caurulēm. Tīklā ir piecas sūkņu stacijas. Divas sūkņu stacijas pieder pašvaldībai, trīs - privātiem uzņēmumiem. Visas sūknē notekūdeņus tieši uz Baložu notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Trīs sūknētavas ir divkameru: ar sauso un slapjo nodalījumu. Pašreiz tiek būvētas vēl divas jaunas sūkņu stacijas. Divas sūkņu stacijas, kas atrodas Ķekavas pagastā, no ciematiem „Tūjas” un „Lapenieki” sūknē notekūdeņus uz Baložu pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Kanalizācijas tīklā nonāk galvenokārt komunālie notekūdeņi no iedzīvotājiem un privātiem uzņēmumiem.

Baložu pilsētas teritorijā šobrīd praktiski nav lietus kanalizācijas sistēmas, bet šobrīd tiek būvētas lietusūdens kanalizācijas sistēmas zemes īpašumiem, kas atrodas Uzvaras prospektā 25 un Cālīšpurva ielā 27. Nākotnē plānots turpināt attīstīt lietus kanalizācijas sistēmu pilsētā.

Meliorācijas sistēmas tehniskais stāvoklis ir apmierinošs. Tā kā meliorācijas sistēmas uzturēšana prasa lielus līdzekļus, Baložu pilsētas pašvaldība vēlas risināt uzturēšanas problēmu daļēji piesaistot privātuzņēmēju un dārzkopības kooperatīvu līdzekļus.

Baložu pilsētā ir notekūdeņu attīrīšanas ietaises (tips – bioloģiskā attīrīšana), kuru funkcionālā nozīme ir samazināt vidē novadīto piesārņojumu. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņas šobrīd tiek uzglabātas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu speciāli aprīkotā teritorijā saskaņā ar MK noteikumiem Nr.362 „Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli”. Bioloģiskā attīrīšana notiek ar papildzinātās aerācijas paņēmieni, kas sastāv no:

Pieņemšanas kaneras

Smilšu ķērāja

Pirmreizējā nostādinātāja

Aerācijas baseiniem

Ottreizējā nostādinātāja.

Attīrītie notekūdeņi tiek novadīti kontaktdīķī un pēc tam tālāk meliorācijas sistēmā. Notekūdeņu attīrīšanas ietaises pieder Baložu pilsētas domei un tās apsaimnieko pašvaldības SIA „Baložu komunālā saimniecība”. Baložu pilsētas notekūdeņu attīrīšanas ietaises atrodas Rīgas raj., Baložu pilsētā, Uzvaras pr. Nr. 31. Notekūdeņu avots ir Baložu pilsētas daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas un iestādes.

Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ir pilnībā noslogotas.

Attīrāmo ūdeņu (sadzīves ūdeņu) apjoms ir 187830 m³/gadā. NAI būvniecības un ekspluatācijas uzsākšanas laiks ir 1981-1984.gads, rekonstrukcija nav notikusi, bet tai ir izstrādes stadijā esošs projekts, kam ir saskaņots skiču projekts, ko paredzēts īstenot tuvāko 5 gadu laikā.

Pilstētā neatrodas lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumi.

Galvenie Baložu pilsētas kanalizācijas sistēmu trūkumi ir šādi:

- slikts notekūdeņu attīrīšanas iekārtu fiziskais stāvoklis;
- slikts dažu kanalizācijas sūkņu staciju stāvoklis un neefektīva to darbība;
- stāvoklis un neefektīva to darbība;
- mazs kanalizācijas tīkla pārklājums, slikts cauruļu stāvoklis (nepieciešama tīkla paplašināšana, renovācija un rekonstrukcija).

Rīgas rajona plānojumā ir šādi priekšlikumi vietējo pašvaldību plānojumiem:

1. Attīrīšanas iekārtām, kam notekūdeņu kvalitātes ailē ir apzīmējumi N, S un N, R, nepieciešama rekonstrukcija.
2. Izstrādājot detālplānojumu projektus, paredzēt pieslēgumu centralizētai kanalizācijas sistēmai.
3. Dārzkopības sabiedrībām paredzēt pieslēgumu centralizētai kanalizācijas sistēmai.
4. Stingri sekot attīrīšanas iekārtu pareizai ekspluatācijai, nepieciešamības gadījumā veicot kanalizācijas kolektoru un attīrīšanas iekārtu savlaicīgu remontu vai rekonstrukciju.

c) Enerģētika

Pilsētā ir 2 gāzes centrālapkures katlu mājas. Abas katlu mājas ir nokomplektētas ar ūdens sildīšanas katliem un koģenerācijas stacijām. Lielākā koģenerācijas stacija (508kW/490kW) atrodas Baložos, Rīgas ielā 18a, bet otra (350kW/337kW) Titurgā, Kr.Barona ielā 1. Abu koģenerācijas staciju projektēšana, celtniecība un uzstādīšana notika laika posmā no 2002.-2003. gadam. 2006. gadā abas katlu mājas kopā saražoja 21104MW siltumenerģijas un 5246MWh elektroenerģijas. Pilsētā ir arī vairākas nelielas lokālās katlu mājas, kas nodrošina privāto uzņēmumu un dzīvojamo māju siltumapgādi.

Siltumu ražo SIA „Baložu siltums” kopš 2003. gada. Siltuma trašu apkalpošana ir „Baložu komunālās saimniecības” pārziņā. SIA „Baložu komunālā saimniecība” piegādā siltumenerģiju lielākajai daļai daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām, un plānots, ka siltumpatēriņš nākotnē palielināsies uz jaunu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju rēķina.

Sākot ar 2003. gadu ir veikta liela apjoma visu daudzdzīvokļu māju siltummezglu rekonstrukcija un siltumtrasu rekonstrukcija. Titurgas daļā rekonstrukcija veikta daļēji.

Saražotā siltuma patērētāji ir SIA „Baložu komunālā saimniecība”, SIA „Baltās naktis”, SIA „Baložu ēkas”. 2007.gada februārī no saražotajiem 3570MW enerģijas SIA „Baložu ēkas” patērēja 186MW (5.215%), SIA „Baltās naktis” - 98MW (2.745%), bet SIA „Baložu komunālā saimniecība” – 3286MW (92.04%).

Daļa no pilsētas siltumapgādes sistēmām ir tehniski un morāli novecojušas, neekonomiskas, ar gariem siltumtīkliem. Problēma ir ar centrālapkuri apkurināmo dzīvojamo māju siltumzudumu novēršana caur sienām un jumtiem.

Elektroenerģija tiek realizēta uzņēmumam A/s „Latvenergo”. Elektroapgādi Baložu pilsētā nodrošina VAS „Latvenergo” pa 330kV, 110 kV, 20 kV un 0,4 kV elektropārvades līniju tīklu. Elektroapgādes sistēmas esošais stāvoklis pilsētā fiksēts saskaņā ar VAS „Latvenergo” CET sniegto digitālo informāciju un precizēts saskaņā ar veiktajiem topogrāfiskajiem uzmērījumiem.

Rīgas rajona plānojumā noteikts, ka, izstrādājot pašvaldību plānojumus, jāprecizē maģistrālo 110 kV un 330 kV elektropārvades līniju teritoriju robežas, tajās esošie infrastruktūras objekti un, saskaņā ar Aizsargjoslu likumu un MK noteikumiem Nr.415 „Ekspluatācijas aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem noteikšanas metodika”, jānorāda elektropārvades līniju aizsargjoslas.

Gāzes apgādi Baložu pilsētā nodrošina AS „Latvijas Gāze”. Baložu pilsētas teritorijā atrodas maģistrālais gāzesvads ($P < 1,6 \text{ Mpa}$) uz gāzes regulēšanas staciju (GRS) „Rīga-2” DN 500mm. Gāzesvadu ar spiedienu līdz 1,6 megapaskāliem ekspluatācijas aizsargjosla ir 5m uz katru pusi no gāzesvada ass. Gāzapgādes sistēmas esošais stāvoklis pilsētā fiksēts saskaņā ar AS „Latvijas Gāze” sniegto digitālo informāciju un precizēts saskaņā ar veiktajiem topogrāfiskajiem uzmērījumiem.

Pilsētas teritorijā atrodas augsta spiediena gāzesvads DN 500 mm, un 8.0 m attālumā no esošā augstā spiediena gāzesvada – maģistrālā gāzesvada sakaru kabeļi ar aizsargjoslu 2.5 m uz katru pusi. Baložu pilsētas teritorijā atrodas akciju sabiedrības „Latvijas Gāze” esošie vidējā un zemā spiediena sadales gāzesvadi.

Rīgas rajona plānojumā noteikti šādi galvenie gāzapgādes stratēģijas virzieni:

1. Gāzes produkcijas pozīciju nostiprināšana enerģētikas izejvielu tirgū.
2. Stingri un konsekventi pasākumi debitoru parādu samazināšanai.
3. Efektīva un taupīga dabas gāzes izmantošana Latvijas tautsaimniecības interesēs.
4. Starptautisko gāzes transporta pakalpojumu paplašināšana.
5. Investīcijas gāzes piegādes sistēmas sakārtošanā, modernizācijā un efektivitātes paaugstināšanā.

Baložu pilsētas attīstības programmā noteikti šādi uzdevumi enerģētikas jomā:

MĒRKIS: Kvalitatīva un efektīva infrastruktūra /spēcīga komunālā un satiksmes infrastruktūra un tās apsaimniekošana/

UZDEVUMI:

- Siltumapgādes sistēmas racionāla ekspluatācija, veicot savlaicīgu efektīvu novecojušo posmu rekonstrukciju, kā arī nepieciešamo paplašināšanu atbilstosi pilsētas attīstības vajadzībām.

d) Telekomunikācijas

Telekomunikāciju pakalpojumus Baložu pilsētā nodrošina SIA „Lattelecom”. Telekomunikāciju pakalpojumu sniedzēji - SIA „Tele2”, SIA „Latvijas Mobilais Telefons”, SIA „BITE Latvija” un „TRIA TEL” A/s „Telekom Baltija” pilsētā un tās apkārtnē arī sniedz savus pakalpojumus, bet uztādītas bāzes stacijas Baložu pilsētas teritorijā (viena uz ūdenstorņa un otra Titurgā uz katlu mājas) ir tikai SIA „Latvijas Mobilais Telefons”. Pilsētas teritorijā tiek plānots vēl papildus uzstādīt un ekspluatēt SIA „Latvijas Mobilais Telefons” publiskā mobilo elektronisko sakaru tīkla iekārtas un ar to saistītās inženierkomunikācijas, kā arī plānota SIA „Latvijas Mobilais Telefons” torņa izbūve ar skatu laukumu, ko varēs izmantot gan Baložu pilsētas iedzīvotāji, gan tūristi. Telefona abonentus nodrošina telekomunikāciju kabeļu tīkls. Kabeļi atzīmēti dabā ar brīdinājuma zīmēm un mērstabīņiem, 2,5 m uz abām pusēm no kabeļa noteikta aizsardzības josla.

Pilsētā strauji attīstās kabeļtelevīzijas un interneta pieslēgumu tīkli, ko piedāvā vairāki pakalpojumu sniedzēji. SIA „Baltkom”, SIA „Lattelecom”, SIA „Interneta Pasaule” un citi nelieli uzņēmumi piedāvā DSL (datu pārraide caur lokālo telefonu tīkliem) interneta pieslēgumus.

e) Atkritumu izgāztuves

Baložu pilsētā atkritumu apsaimniekošana ir SIA „Baložu Komunālā Saimniecība” pārziņā, kas tālāk slēdz līgumus ar apakšuzņēmējiem – šobrīd ar diviem: SIA „Hoetika” un SIA „Nelsens”. Atkritumu apjoms, ko izved no pilsētas, sasniedz 19933 m³ gadā. Atkritumus nogādā poligonā „Getliņi”.

Sniega tīrīšanu veic Baložu komunālā saimniecība, individuālo māju īpašnieki un citi apsaimniekotāji, bet savākts šis sniegš pilsētā netiek. Baložu pilsētā uz ceļiem un trotuāriem tiek kaisīts sāls un smilšu maisījums. Nākotnē jāmeklē risinājumi un jārisina sniega savākšana un izvešana no pilsētas uz speciāliem sniega uzglabāšanas laukumiem, slēdzot līgumus un veicot publiskos iepirkumus, kā arī citos veidos.

Rīgas rajona plānojumā ir šādi priekšlikumi atkritumu saimniecības jomā, kas attiecas arī uz Baložu pilsētu:

1. Rīgas rajonā, saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas valsts programmu, atkritumu apglabāšana paredzēta atkritumu poligonā „Getliņi”. Pārējām rajona izgāztuvēm atbilstoši MK 08.02.2000. noteikumiem Nr.56 „Sadzīves atkritumu

poligonu ierīkošanas, apsaimniekošanas un slēgšanas noteikumi” nepieciešams izstrādāt pasākumu plānus izgāztuves slēgšanai un rekultivācijai.

2. Baložu pilsētai izveidojama dalīta atkritumu savākšanas sistēma, izbūvējot sadzīves atkritumu pārkraušanas un šķirošanas stacijas un attiecīgi organisko atkritumu un organisko atkritumu un skaidu kompostēšanas vietas, lai samazinātu atkritumu plūsmas uz galvenajām cieta atkritumu deponēšanas vietām Getļiņos, Daibē u.c. Pilsētā ir saistošie noteikumi par atkritumu savākšanu, un tiek organizēts iepirkums par atkritumu savākšanu un izvešanu visai teritorijai.

12. SOCIĀLĀ INFRASTRUKTŪRA UN PAKALPOJUMI

a) Brīvās teritorijas

Ņemot vērā kopumā zemāku apdzīvotības blīvuma līmeni Latvijā salīdzinājumā ar attīstītajām valstīm, kā arī konkrētos ģeogrāfiskos apstākļus, jāprognozē, ka pilsētā ilgākā attīstības periodā nebūs brīvo teritoriju. Galvenā problēma šajā jomā saistīta ar kādreiz publiski pieejamu teritoriju atrašanos privātā īpašumā.

b) Mazumtirdzniecība, biroja telpas.

Iespējams, ka tirdzniecības telpu pieprasījuma līmenis varētu sasniegt vidēji 0,45 m²/iedz. tirdzniecības telpu, bet biroju telpām attiecīgi – 2,0-2,4 m²/iedz.

c) Sabiedriskās iestādes

Tuvākajā laikā būtiskas situācijas pārmaiņas nav sagaidāmas, kaut arī pieprasījums pēc sabiedriskajām iestādēm ir. It sevišķi liels ir sporta būvju deficīts jauniešu brīvā laika pavadīšanai.

d) Darba vide

Tā kā pilsētas teritorijas nogulumiežu virsējo kārtu veido galvenokārt smilšains materiāls, tad tas nosaka arī veģētācijas īpatnības – pilsētas mežos visvairāk aug priedes; lapu koki un egles atrodami tikai atsevišķās vietās. Līdz ar to pilsētas teritorijā nav ievērojamu dižkoku.

Rīgas apkārtnes mežiem ir liela nozīme Rīgas iedzīvotāju atpūtā un veselības saglabāšanā, tie izpilda arī gaisa filtra funkcijas, kas attīra Rīgas kaitīgos izmešus. Saskaņā ar Rīgas rajona plānojumu katram meža nogabalam virs viena hektāra ir jābūt sastādītiem mežierīcības un apsaimniekošanas plāniem, ko apstiprina attiecīgās zonas mežniecības vai virsmežniecības (virs 50 ha).

Baložu pilsētas attīstības programmā noteikti šādi uzdevumi dabas vides sakopšanas jomā, lai nodrošinātu kvalitatīvu un pievilcīgu lauku vides un ainavas attīstību (ilgtspējīgas attīstības prioritāte):

MĒRĶIS: Līdzsvarotas un pievilcīgas dzīves telpas attīstība

UZDEVUMI:

- Pilsētas ainavu plāna izstrāde.

Teritorijas plānojumā paredzēta ievērojama zaļo teritoriju saglabāšana un ainavu veidošana. Apstādījumu teritorijām pašvaldībai vajadzētu veidot kopēju ainavisku risinājumu. Paredzēta arī mežaparku teritorijas un retināta mazstāvu dzīvojamo māju apbūves teritorijas.

13. TŪRISMS

Baložu pilsētai ir ļoti izdevīgs ģeogrāfiskais novietojums. Tā atrodas tuvu Rīgas pilsētai, un tai garām iet automaģistrāle A7 Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle). Plānojot pilsētas attīstību, šīs priekšrocības būtu jāizmanto, attīstot nozares, kas saistītas ar tūristu apkalpošanu, tā radot jaunas darba vietas.

Pilsēta varētu orientēties uz šādām galvenajām tūristu grupām:

- Rīgas viesiem, kuriem vajadzīgas naktsmājas pilsētas tuvumā,
- caurbraucošajiem ceļotājiem.

Tūristiem būtu interesanti apmeklēt Rīgas apkārtnes mežus, lai ogotu un sēnotu, publiskos ezerus un ūdenskrātuves, un nodarboties ar laivu tūrismu pa upēm un ezeriem.

Baložu pilsētas attīstības programmā noteikti šādi uzdevumi kultūras un sporta jomā:

MĒRĶIS: Tūrisma infrastruktūras attīstība

UZDEVUMI:

- peldvietas un atpūtas vietas;
- veloceļu tīkla izveide pilsētā.

14. CIVILĀ AIZSARDZĪBA

14.1. Baložu pilsētas teritorijā noteiktas apbūvei nelabvēlīgas teritorijas:

Titurgas ezera DA pusē;

Teritorija Skolas ielas galā pie Ķekavas pagasta robežas.

14.2. Paaugstināta riska teritorijas un objekti

Saskaņā ar Rīgas rajona plānojumu Baložu pilsētas teritorijā ir šādi riska objekti:

1. Bīstamo kravu nesankcionēts tranzīts pa automaģistrāli A 7.
2. Dabas gāzes cauruļvada tranzīts pilsētas teritorijā.
3. Pie riska grupas objektiem pieņemts pieskaitīt arī cilvēku masu pulcēšanās objektus:
 - skolas, bērnu iestādes, – šo iestāžu kontingents fizisko spēju ierobežojumu dēļ ir ar lielu risku jebkurā ārkārtējā situācijā;
 - tirgi, lieli veikali, stadioni, masu sarīkojumi, jebkura avārija var izraisīt masveida traumatismu un bojā eju.

14.2. Civilā aizsardzība un ugunsdrošība

Rīgas rajona plānojumā ir šādi priekšlikumi civilās aizsardzības jomā, kas attiecas uz Baložu pilsētu:

1. Rīgas rajona padome uzskata, ka iedzīvotāju aizsardzības pasākumu koordinācija un glābšanas dienestu darbības nodrošināšana ārkārtējās situācijās ir viens no svarīgākajiem rajona padomes pienākumiem.
2. Garantētai ugunsgrēka nodzēšanai būtu nepieciešams uzcelt vai atrast jaunas telpas ugunsdzēsības daļai Baložu pilsētā atbilstoši LVS 361 „Ugunsdzēsības depo ierīkošana. Vispārīgās prasības”.

III Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana

15. TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI UN UZDEVUMI

Teritorijas plānojuma pamatuzdevums ir līdzsvarot zemes īpašnieku, sabiedrības un vides aizsardzības intereses, lai radītu investīcijām labvēlīgu vidi, attiecīgi nosakot pamatotu pilsētas teritorijas perspektīvo atļauto izmantošanu – perspektīvos zemes izmantošanas veidus, tādējādi nodrošinot pilsētas teritorijas racionālu izmantošanu, kas veicinātu līdzsvarotu ekonomisko attīstību un saglabātu vidi atbilstoši pašvaldības ilgtermiņa prioritātēm un attīstības plāniem.

Ņemot vērā pilsētas ainavisko struktūru un Rīgas pilsētas tiešo tuvumu, Baložu pilsētas attīstības programmā noteikti šādi tuvākie mērķi un uzdevumi pilsētas attīstībā:

3. Aktīva līdzdalība un ieinteresēta sabiedriskā kopdzīve (teritorija ar spēcīgām, sabiedrību vienojošām tradīcijām).
4. Līdzsvarotas un pievilcīgas dzīves telpas attīstība.
5. Droša un kvalitatīva sociālā un veselības aprūpe.
6. Ērta pieejamība un pievilcīga uzturēšanās pilsētā (“piepilsētas mezgls” – transports u.c.).
7. Uzņēmumu un pašvaldības sadarbība izglītības, ražošanas un pakalpojumu sasaistē – attīstības “tīmekļu” veidošanās.
8. Kvalitatīva un efektīva infrastruktūra (spēcīga komunālā un satiksmes infrastruktūra un tās apsaimniekošana).
9. Tūrisma infrastruktūras attīstība.

16. TERITORIJAS IZMANTOŠANAS PLĀNS UN VIDES AIZSARGĀTĪBA

Vides aizsardzības un ilgspējīgas attīstības jautājumi šajā darbā aplūkoti tikai zemes izmantošanas kontekstā, balstoties uz „Vides aizsardzības politikas plāna Latvijai” materiāliem.

16.1. EKOLOĢISKĀS PROBLĒMAS

Uzsākot darbu pie teritorijas plānojuma izstrādāšanas tika saņemti Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes „Nosacījumi teritorijas plānojuma izstrādāšanai” (11.01.2006. Nr5-9/149), kur noteikts, ka, izpildot plānošanas darbus, jāievēro šādi noteikumi.

Nacionālie gaisa kvalitātes normatīvi, gaisa piesārņojuma novēršanas kārtība un gaisa aizsardzības pasākumi noteikti Ministru kabineta 1999. gada 15.jūnija noteikumos Nr.219 “Noteikumi par gaisa kvalitāti”, kuri pilnībā harmonizēti ar Eiropas Savienības direktīvām, bet Ministru kabineta 2000. gada 25.aprīļa noteikumos Nr.154 “Noteikumi par stacionāru gaisa piesārņojuma avotu radītu gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtēšanu, novēršanu, ierobežošanu un kontroli” noteikta gaisa piesārņojuma kontroles, ierobežošanas un novēršanas kārtība, kā arī stacionāru gaisa piesārņojuma avotu radītu gaisu piesārņojošo vielu emisiju robežvērtības.

Saskaņā ar Rīgas rajona plānojumu galvenais gaisa piesārņojuma avots ir autotransports, kas izmanto 77% no visa transporta nozarē patērētā degvielas daudzuma. Autotransporta atgāzu radītais gaisa piesārņojums īpaši ietekmē gaisa kvalitāti lielākajās apdzīvotajās vietās un pie galvenajām transporta maģistrālēm.

Baložu pilsētas attīstības programmā noteikti šādi galvenie attīstības virzieni (prioritātes) ilgtspējīgas attīstības jomā:

1. Veidot pilsētas ilgtspējīgu attīstību.
2. Atbalstīt daudzveidīgu, videi draudzīgu ražošanu.
3. Paaugstināt sadarbības efektivitāti starp iedzīvotājiem, pašvaldības institūcijām un uzņēmējiem.
4. Izveidot kvalitatīvu ielu, sakaru un informācijas tehnoloģiju, enerģijas un vides infrastruktūru.
5. Attīstīt ilgtspējīgu, ar Rīgas pilsētu saskaņotu daudzveidīgu apdzīvojuma sistēmu.
6. Nodrošināt kvalitatīvu un pievilcīgu ainavas attīstību.

16.2. VIDES AIZSARDZĪBAS POLITIKAS PLĀNS LATVIJAI

Vides aizsardzības politikas vadlīnijas Latvijas Republikā veido Vides aizsardzības politikas plāns (VAPP) Latvijai, kas izstrādāts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Vides aizsardzības departamenta vadībā un apstiprināts Ministru kabineta sēdē 1995.gada 25.aprīlī.

Tas ir pirmais šāda veida nacionālais, stratēģiskais dokuments Latvijas vides aizsardzības sistēmas attīstības vēsturē. Dokumentā formulēti vides aizsardzības politikas mērķi tuvākajiem gadu desmitiem, stratēģijas izstrādāšanā ievērotie principi, kā arī uzskaitīti līdzekļi, kas piemēroti stratēģijas ieviešanai.

VAPP izstrādāšanas gaitā tika analizētas prioritārās vides aizsardzības problēmas Latvijā un norādīti līdzekļi to risināšanai. VAPP ir pamatā nākamajam izstrādātajam dokumentam – Vides aizsardzības rīcības programmai (VARP).

VAPP ir izvirzīti četri ilgtermiņa vides aizsardzības mērķi:

- *vides kvalitātes būtiska uzlabošanās teritorijās, kur tā rada paaugstinātu risku cilvēka veselībai un ekosistēmu stabilitātei, vienlaikus nepieļaujot vides kvalitātes pasliktināšanos pārējā teritorijā;*
- *esošās bioloģiskās daudzveidības un Latvijai raksturīgās ainavas saglabāšana;*
- *dabas resursu ilgtspējīga izmantošana;*
- *vides aizsardzības politikas integrācija visās nozarēs un dzīves sfērās (tautsaimniecībā kopumā un nozaru stratēģiskajos plānos, likumdošanā un sabiedriskajā apziņā), tādējādi radot pamatu sabiedrības un valsts ilgtspējīgai attīstībai.*

Vides aizsardzības politikas pamatotai veidošanai un veiksmīgai īstenošanai ir nepieciešami trīs galvenie priekšnosacījumi:

- *labi attīstīta informācijas sistēma,*
- *vides aizsardzības institūcijas un organizācijas,*
- *sabiedrības apziņa.*

16.3. PRIORITĀRĀS VIDES PROBLĒMAS

VAPP detalizēti apskatītas un analizētas prioritārās vides problēmas. Prioritāro vides problēmu atlasei izmantoti trīs kritēriji:

- *problēma rada nopietnus draudus cilvēka veselībai;*
- *problēma var radīt neatgriezeniskas izmaiņas ekosistēmās, tādā veidā samazinot bioloģisko daudzveidību vai degradējot ainavu;*
- *Latvijas starptautiskās saistības paredz mūsu valsts aktīvu darbību problēmas risināšanā.*

Apskatot vides situāciju Latvijā, tika noteiktas 45 problēmas, no kurām par prioritārām atzītas:

- *piesārņojuma pārrobežu pārnese;*
- *ūdenstilpju eitrofikācija un ūdens ekosistēmu degradācija;*
- *saimnieciskās darbības izraisītais risks;*
- *atkritumu ietekme uz vidi;*
- *transporta ietekme uz vidi;*
- *lauksaimniecības ietekme uz vidi;*
- *bioloģiskās daudzveidības samazināšanās;*
- *ainavu degradācija;*
- *dabas resursu neracionāla izmantošana;*
- *dzeramā ūdens zemā kvalitāte.*

Katrai no šīm problēmām piedāvāti vairāki iespējamie risinājumi un to īstenošanai izmantojamie politikas līdzekļi. Norādīts arī laika posms, kurā problēma atrisināma, kā arī vispiemērotākais līmenis politikas formulēšanai: starptautiskais, nacionālais vai vietējais. Problēmas ir sakārtotas virzienā no ilglaicīgajām un starptautiskajām uz tūlītējām un vietējām.

Izstrādājot VAPP koncepciju, tika nolemts veidot atsevišķus dokumentus, t.i., ilgtermiņa mērķus, politikas principus un prioritāro problēmu risinājumus apskatīt Vides politikas plānā, savukārt, konkrēto problēmu risināšanu aplūkot Vides aizsardzības rīcības programmā (VARP). VARP paredzēts pārskatīt gan saistībā ar kārtējo finansu gadu, gan ik pa 2-3 gadiem.

16.4. TERITORIJAS PLĀNOŠANA UN VIDES AIZSARDZĪBA

Par politikas līdzekļiem jeb instrumentiem sauc līdzekļus, ar kuru palīdzību var ieviest dažādas vēlamas izmaiņas un sasniegt noteiktus mērķus. Starp vides aizsardzības politikas īstenošanas līdzekļiem ir arī teritoriju plānošana, ar kuras palīdzību iespējams regulēt sabiedrības mijiedarbību ar vidi, izvirzīt nosacījumus un noteikt prasības atsevišķu vides aizsardzības problēmu risināšanai.

Īpaši lielu nozīmi tas iegūst saistībā ar tādām prioritārajām vides problēmām kā bioloģiskās daudzveidības samazināšanās, ainavu degradācija un dabas resursu neracionāla izmantošana. Teritoriju plānošana veic preventīvās vides aizsardzības funkcijas.

Tas nozīmē, ka jauna plāna izstrādāšanai jāiegūst nepieciešamā informācija, lai varētu sekmīgi risināt gan šīs trīs, gan arī citas prioritārās vides problēmas zemes izmantošanas aspektā.

Šobrīd nav vajadzīgo priekšnosacījumu, galvenokārt, informācijas, lai noteiktu, kādas prioritārās vides problēmas pastāv Baložu pilsētā, cik tās nopietnas, un kā tās iespaido ģenerālplānu. Acīmredzama ir šādu problēmu klātbūtne: ainavu degradācija, teritorijas kā dabas resursa neracionāla izmantošana un transporta ietekme uz vidi.

Ainavu degradācijas vizuālās izpausmes ir visuzskatāmākās. Tās parādās kā nesakoptas ceļmalas, pielūžņotas mežmalas, piesārņoti grāvji un citi ūdens baseini, pamesti karjeri, grausti, sakaru un elektropārvades līniju redzamais, telpiski haotiskais tīkls, sliktie ceļi, bojātie meži u.c. izpausmes.

Arī vide, kas veidojusies vienpusīgi (kvantitatīvi) risinot dzīvokļu problēmu hipertrofētās būvniecības industrializācijas laikā, ir kvalificējama kā degradēta ainava. Tā ir cilvēka mērogam un vitalitātei neatbilstoša, nehumāna vide ar zemu būvniecības un teritoriju labiekārtojuma kvalitāti. Arī pamestā nepabeigtā būvniecība pieskaitāma degradētai videi.

Transporta izraisīto ietekmi uz vidi, it īpaši strauji pieaugoša automobilizācijas līmeņa apstākļos, var samazināt, veidojot racionālu pilsētas struktūru un, attiecīgi, ielu un ceļu tīklu, samazinot transporta pārbraucienu attālumus un līdz ar to arī piesārņojumu. Šis ir svarīgs apsvēruma, pilnveidojot pilsētas struktūru saistībā ar jaunu ražošanas zonu attīstību un transporta koridoru izveidi.

16.5. ILGTSPĒJĪGA ATTĪSTĪBA

Mūsdienu sabiedrībā plaši tiek lietots ilgtspējīgas attīstības jēdziens. Šis jēdziens apzīmē attīstību, kas nodrošina ekonomisku, sociālu un vides uzlabošanu ilgā laika posmā. Tā ir saimniekošanas metode dabas un fizisko resursu izmantošanai, attīstībai un aizsardzībai tādā ceļā vai apjomā, kas atļauj pašreizējai paaudzei apmierināt savas vajadzības, neradot briesmas nākotnes paaudžu iespējām apmierināt savas vajadzības.

Ilgtspējīga attīstība nav fiksēts harmonijas stāvoklis, bet drīzāk pārmaiņu process, kur resursu ekspluatācija, investīciju virzība, tehnoloģiskās attīstības orientācija un institucionālas pārmaiņas tiek veiktas saskaņā ar nākotnes, kā arī pašreizējām, vajadzībām. Ilgtspējīga attīstība ietver arī iedzīvotāju līdzdalību jebkura attīstības projekta izstrādāšanā, kas kaut kādā veidā skar iedzīvotāju intereses. Lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību, pašvaldībai jāveicina ilgtspējīgas attīstības principu pielietošana visās plānošanas jomās.

Ilgtspējīgas attīstības princips prasa, lai vietējās un reģionālās valsts iestādes pilnībā uzņemtos atbildību, izmantojot ierobežotus resursus (enerģiju, ūdeni, gaisu, augsni, izejmateriālus, pārtiku), uzņemtos atbildību par radītā piesārņojuma novēršanu, kā arī saimniecisko un toksisko atkritumu pārstrādi savā teritorijā, nevis novirzītu tos uz citām teritorijām vai atstātu tos kā mantojumu nākotnes paaudzēm.

Veselīgu, drošu, kārtīgu, patīkamu un stimulējošu dzīvošanas vidi – tādu vidi, kas nekaitē iedzīvotāju veselībai, vismaz daļēji, var sasniegt, aizsargājot dzīvojamās teritorijas pret gaisa, ūdens, augsnes un grunts piesārņošanu; radot vides aizsardzības zonas un parkus; novirzot tādu smago satiksmi, kas rada traucējumus (diskomfortu); nodrošinot kultūras un sporta būvju dažādību.

Pilsētas iedzīvotājiem jānodrošina iespēja izteikt savas idejas un ietekmēt lēmumu izstrādāšanu un pieņemšanu attiecībā uz savas apkārtnes veidu un jebkādam iespējamām tās izmaiņām.

17. TERITORIJAS PLĀNOJUMA PROJEKTA PRIEKŠLIKUMI

17.1. VISPĀRĒJAIS APRAKSTS

Baložu pilsētas teritorijas plānojumā ir noteikta esošās pilsētas robežās teritorijas perspektīvā zemes izmantošana, ņemot vērā Rīgas rajona plānojumu un Baložu pilsētas attīstības programmu. Saskaņā ar Administratīvi teritoriālās reformas likuma 5.panta (3)daļu, kā arī lai realizētu Rīgas plānošanas reģiona telpiskā plānojuma Perspektīvā noteikto politiku un Vispārējās vadlīnijās sniegtos norādījumus, restrukturizētu esošās apdzīvotās vietas un dodot apdzīvotu vietu attīstībā priekšroku iedzīvotāju skaita un apbūves blīvuma paaugstināšanai esošajās pilsētās, plānojumā paredzēts izslēgt daļu no pilsētas teritorijas ap 162 ha platībā, kur atrodas bijušās kūdras izstrādnes un kuru apbūve šodien ir tehniski sarežģīta, no pilsētas teritorijas, piešķirot tai lauku teritorijas statusu. Šīs izmaiņas administratīvajā pilsētas robežā dod iespēju arī realizēt Rīgas plānošanas reģiona telpiskā plānojuma Vispārējās vadlīnijās sniegtos norādījumus par nepieciešamību paredzēt pasākumus, kas nepieļauj vairāku apdzīvoto vietu apbūves saplūšanu, tas ir veido buferjoslu starp Baložu pilsētu un kaimiņu Medemciemu Olaines pagastā.

17.2. APBŪVĒTĀ VIDE

17.2.1. Apbūves struktūra (apdzīvotās vietas)

Projektā paredzēts saglabāt esošo Baložu pilsētas struktūru, kuras pamatu veido pilsētai piegulošais autoceļš un esošās apbūves un rekreācijas zonas. Saskaņā ar Rīgas rajona plānojumu Baložu pilsēta ir noteikta kā pierīgas pilsēta. Teritoriju noteikti zemes izmantošanas veidi jāprecizē to detālplānojumos.

17.2.2. Zemes izmantošana

Projektā noteikti šādi zemes izmantošanas veidi:

- Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM - dzeltens), tās ir teritorijas, kur galvenais teritorijas izmantošanas veids ir **mazstāvu daudzdzīvokļu, rindu māju, savrupmāju un dvīņu māju apbūve un to palīgēku apbūve**.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās (DzM) atsevišķi ir izdalītas teritorijas DzM1, DzM2, DzM3, kurām ir izstrādāri papildus noteikumi.

Tiek saglabātas esošās mazstāvu apbūves teritorijas un tiek plānotas jaunas mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas, kur apbūve iespējama pēc detālplānojuma izstrādes.

Minimālā zemes vienības platība mazstāvu daudzdzīvokļu namam un savrupmājai, dvīņu mājai (vienai sekcijai) ir paredzēta 600 m², rindu mājai uz vienu mājas sekciju 300 m².

Lielākā daļa mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas atrodas Titurgas daļā, kā arī vēsturiski veidojusies gar Rīgas un Skoas ielām. Salīdzinoši nesen izveidojusies arī Ezeru ielā. Šīs teritorijas plānotas gar Rīgas ielu, Skolas ielas rajonā, izstrādātā kūdras purva teritorijās, kā arī plānots, izpildot īpašus nosacījumus, esošo dārzkopības sabiedrību un mazdārziņu teritorijās.

- Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD - gaiši brūna), tās ir teritorijas, kur galvenais teritorijas izmantošanas veids ir **daudzstāvu dzīvojamo ēku apbūve**.

Tiek saglabātas esošās daudzstāvu ēku apbūves teritorijas un tiek plānotas jaunas daudzstāvu ēku apbūves teritorijas, kur apbūve iespējama pēc detālplānojuma izstrādes.

Minimālā zemes vienības platība daudzstāvu daudzdzīvokļu namam 600 m², rindu mājai 300 m².

Vēsturiski daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas izveidojušās Titurgas centrā, Skolas un Rīgas ielu rajonos. No jauna tiek plānots tikai Baložu ielā 33.

Veicot būvniecības ieceres publisko apspriešanu atļauts izvietot tirdzniecības vai pakalpojumu objektus.

- Jauktas sabiedrisko un darījumu objektu apbūves teritorijas (JD - sarkana)

Tās ir teritorijas, kur galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir **nekomerčiāla** rakstura iestāžu apbūve un **komerčiāla** rakstura darījumu iestāžu izvietošana un to darbības nodrošināšana.

Jauktas sabiedrisko un darījumu objektu apbūves teritorijas ir paredzētas valsts, pašvaldības, reliģiska, izglītības, kultūras, zinātnes, ārstniecības, sociālās aprūpes, labdarības un darījumu iestāžu, mazumtirdzniecības un pakalpojumu objektu izvietošanai.

Minimalā zemes vienības platība noteikta atbilstoši funkcionalajai nepieciešamībai.

Esošās jauktas sabiedrisko un darījumu objektu apbūves teritorijas ir iebraucot Titurgā, kā arī „vecajos” Baložos un Skolas, Rīgas ielas rajonos. Plānots pie autoceļa A7 divlīmeņu krustojuma iebrauksanas Baložos, Ezeru ielā, izstrādāto kūdras lauku teritorijās un Rīgas ielas rajonā pie Olaines pagasta.

Pieļaujama vieglās ražošanas uzņēmuma izveidošana, kas nerada vides piesārņojumu. Pieļaujama jaukta – darījumu un dzīvokļu apbūve.

Ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas (R - violeta)

Tās ir teritorijas, kur galvenais teritorijas izmantošanas veids ir ražošanas attīstība teritorijās, kur ir nozīmīgs industriāla rakstura objektu īpatsvars (vieglās ražošanas uzņēmumi, noliktavas, garāžas, stāvvietas, atklātas uzglabāšanas laukumi, inženierbūves, pakalpojumu uzņēmumi).

Vēsturiski ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas veidojušās Titurgas un Baložu katlumāju teritorijās. Katlakalna sūkņu stacijas rajonā, vairāki garāžu kooperatīvi gan Titurgas ezera rajonā un pašā Titurgā, bijušās kūdras

fabrikas teritorijā. No jauna tiek plānotas šīs teritorijas Baložu katlumājas teritorijā un bijušās kūdras fabrikas teritorijās.

Tiek saglabātas esošās ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas un plānotas jaunas ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas.

- Līnijbūvju izbūves teritorijas (L – pelēka)

Teritoriju izmantošanas veidi: teritorijas izmantojamas **satiksmes infrastruktūras izbūvei, uzturēšanai, darbības nodrošināšanai un attīstībai. Ielu teritorijā starp sarkanajām līnijām izvietojami inženierkomunikācijas:** elektroapgādes, siltumapgādes, gāzes apgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas, telekomunikāciju maģistrālos tīklus un citas ar šīm inženierkomunikācijām saistītās tehniskās būves.

Plānojumā noteiktas līnijbūvju izbūves teritorijas ceļiem, ielām – ar autotransporta, gājēju un velosipēdistu satiksmi saistītai infrastruktūrai, kā arī maģistrālo inženierkomunikāciju izvietojšanai un to aizsargjoslām.

Plānots uzlabot ielu tīklu izveidojot jaunu ielu sasaisti ar kaimiņu pašvaldībām, kā arī ar atsevišķām pilsētas teritorijām.

- Apstādījumu teritorijas (ZA - salātu zaļa)

Tās ir teritorijas, kur galvenais teritorijas izmantošanas veids ir brīvdabas sabiedriskās telpas labiekārtošana, brīvdabas atpūtas organizēšana, teritorijas vizuālās kvalitātes un mikroklimata uzlabošana, maksimāli saglabājot veģetāciju un citus dabas elementus.

Apstādījumu teritorijas ir sabiedrībai pieejamas ar augiem apaudzētas un koptas sabiedrisko apstādījumu teritorijas, kur neiegūst produkciju, un kas ietver parku, dārzu un skvēru stādījumus.

Apstādījumu teritorijas pieder pie tām teritorijām, kuras apbūves noteikumos nozīmē izbūves teritorijas, ko veido sabiedrībai pieejamas dabas un apzaļumotās teritorijas, atpūtas teritorijas, aizsargstādījumi, pludmales un ūdenskrātuves, kur apbūve nav galvenais zemes izmantošanas veids, bet izmantošana lielākā vai mazākā mērā, atkarībā no attiecīgās izbūves teritorijas daļas īpatnībām, ir saistīta ar dabas resursu izmantošanu, arī rekreāciju un vides aizsardzību.

- Mežaparku teritorijas (ZM – gaiši zaļa)

Tās ir teritorijas, kur galvenais teritorijas izmantošanas veids ir brīvdabas sabiedriskās telpas labiekārtošana, brīvdabas atpūtas organizēšana, teritorijas vizuālās kvalitātes un mikroklimata uzlabošana, maksimāli saglabājot veģetāciju un citus dabas elementus.

Mežaparku teritorijas ir sabiedrībai pieejamas labiekārtotas mežu un citu zaļo stādījumu teritorijas, kas ietver mežus, mežaparkus, ar attiecīgo izmantošanu

saistītas būves, arī sporta un atpūtas objektus, kā arī pludmales, arī peldvietas, kā arī ar rekreāciju saistītas būves.

Mežaparku teritorijas pieder pie tām teritorijām, kuras apbūves noteikumos nozīmē izbūves teritorijas, ko veido sabiedrībai pieejamas dabas un apzaļumotās teritorijas, atpūtas teritorijas, aizsargstādījumi, pludmales un ūdenskrātuves, kur apbūve nav galvenais zemes izmantošanas veids, bet izmantošana lielākā vai mazākā mērā, atkarībā no attiecīgās izbūves teritorijas daļas īpatnībām, ir saistīta ar dabas resursu izmantošanu, arī rekreāciju un vides aizsardzību.

- Ūdens baseinu teritorijas (ZŪ - zila)

Tās ir teritorijas, kur galvenais teritorijas izmantošanas veids ir saistīts ar ekstensīvu brīvdabas atpūtu, dabas izziņas tūrismu un dabas aizsardzību.

Ūdens baseinu teritorijas ir sabiedrībai pieejamas teritorijas, kas ietver dabīgas vai mākslīgas ūdenstilpes (ezeru, dīķus, u.c.) un ūdensteces (upīti, strautus, u.c.), kuru izmantošana saistīta ar rekreāciju un virszemes ūdeņu noteci, kā arī būves, kas saistītas ar attiecīgā ūdens baseina izmantošanu (laivu pietātnes, peldētavas, u.c.) un uzturēšanu, kur apbūve nav galvenais zemes izmantošanas veids.

Ūdens baseinu teritorijas pieder pie tām teritorijām, kuras apbūves noteikumos nozīmē izbūves teritorijas, ko veido sabiedrībai pieejamas dabas un apzaļumotās teritorijas, atpūtas teritorijas, aizsargstādījumi, pludmales un ūdenskrātuves, kur apbūve nav galvenais zemes izmantošanas veids, bet izmantošana lielākā vai mazākā mērā, atkarībā no attiecīgās izbūves teritorijas daļas īpatnībām, ir saistīta ar dabas resursu izmantošanu, arī rekreāciju un vides aizsardzību.

- Mežsaimniecībā izmantojamās teritorijas (MS – tumši zaļa)

Tās ir teritorijas, kur galvenais teritorijas izmantošanas veids ir teritorijas izmantošana mežsaimniecībai un kokmateriālu sagatavošanai, kā arī ar mežsaimniecību un kokmateriālu sagatavošanu saistītu pakalpojumu sniegšana.

Teritorijas plānojumā kā mežsaimnieciskās teritorijas ir noteiktas mežu, krūmāju, jaunaudžu un izcirtumu teritorijas, zeme zem meža infrastruktūras objektiem, mežā ietilpstoši un tam piegulošie pārplūstošie klajumi, purvi un lauces, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir mežsaimniecība un kokmateriālu sagatavošana, kā arī ar mežsaimniecību un kokmateriālu sagatavošanu saistītie pakalpojumi.

Pilsētas teritorijā nav kapsētas. Pašvaldība izmanto kapsētas pakalpojumus Katlakalna kapos, kas vēsturiski bijuši kā Baložu kapi.

Pašvaldībā netiek plānota dzīvnieku kapsēta nelielā mājdzīvnieku skaita dēļ, iedzīvotāji šim nolūkam var izmantot privāto kapsētu vai kremēšanas pakalpojumus ārpus pilsētas robežām.

Vispārīgās un konkrētās prasības apbūvei, kā arī citādi zemes izmantošanai ir noteiktas Baložu pilsētas apbūves noteikumos, kas ir šī projekta sastāvdaļa. Šīs prasības precizējamas ar detālplānojumu.

17.2.3. Transports

Pieaugot automobilizācijas līmenim, arvien svarīgāka loma būs racionālam ielu un ceļu tīklam, tā kvalitātei un satiksmes drošībai. Svarīgi būs nodalīt vietējā transporta un tranzītrtransporta plūsmas. Baloži pilsētas teritorijas plānojumā ir paredzēti ve

Baložu pilsēta atrodas kaimiņos Rīgai. Pilsētai pieguļ automaģistrāle A7 Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle), kas lielā mērā nosaka gan tranzīta transporta plūsmu, gan ar to saistītās aktivitātes Baložu transporta attīstībā. Teritorijas plānojuma priekšlikumi galvenokārt saistīti ar šīs transporta maģistrāles perspektīvo trasējumu.

Valsts un pilsētas ceļiem paredzētas Aizsargjoslu likumā noteiktās ekspluatācijas aizsargjoslas. Teritorijas plānojuma mērogs neļauj noteikt gar autoceļiem konkrētus pasākumus aizsardzībai pret troksni un gaisa piesārņojumu, tie jānosaka, izstrādājot detālplānojumus un attiecīgo ceļu projektus.

17.2.4. Inženiertehniskās apgādes tīkli

Jaunā teritoriju plānošanas sistēma pašvaldības teritorijas inženiertehniskās apgādes plānošanā ir ieviesusi būtiskas pārmaiņas, jo tās plānošana ir paredzēta, izstrādājot atsevišķas inženiertehniskās apgādes attīstības shēmas. Pašvaldības teritorijas plānojumam, galvenokārt, jārisina teritoriālie jautājumi, t.i., zemes izmantošanas jautājumi, ievērojot savstarpējo sasaisti.

a) Ūdensapgāde

Baložu pilsētas ūdensapgādes sistēmas uzlabošanas nolūkos šobrīd izstrādes stadijā ir projekts „Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinu pašvaldībās 3.kārta”, kuras apakšprojektu „Ūdenssaimniecības infrastruktūras objektu rekonstrukcija Baložos”, kurš arī ir izstrādes stadijā, paredzēts uzsākt realizēt 2007.gada beigās. Projekta pasūtītājs ir LR „Vides Ministrija”. Projekts tiks realizēts piesaistot Eiropas fondus un ar pašvaldības budžeta daļību.

Plānošanas periodā – 12 gados – ūdens patēriņš pilsētā var dubultoties.

Baložu ūdensapgādei ir paredzēta jaunas ūdens gūtnes veidošana, izmantojot artēziskos urbumus (3 urbumi) un atdzelžošanas stacijas būvniecība.

Īstenojot ūdensapgādes sistēmas uzlabošanu, jāveic tīklu aizbīdņu un hidrantu nomaiņa, lai iegūtu iespēju sistēmu normāli ekspluatēt, jāveic nepieciešamie

rekonstrukcijas darbi. Izbūvējot jaunus cilpveida tīklus ar diametriem 100-150 mm, pakāpeniski attīstot izbūvi, tiks nodrošināts aizvien jauns patērētāju loks.

Ilgākā termiņā notiks arī šobrīd nepieslēgto, bet ar iespējām nodrošināto, iedzīvotāju pieslēgšanās centralizētajam ūdensvada tīklam.

Tiks nodrošināta ūdens rezerve un tīklu rekonstrukcijas teritorijas tiks nodrošinātas ar ugunsdzēsības vajadzībām nepieciešamajiem hidrantiem. Uz visām ūdensvada līnijām tiks izbūvēti hidranti.

Izstrādājot detālplānojumus, ielu šķērsprofilos jāuzrāda esošie un jāparedz vieta perspektīvajiem centralizētas ūdensapgādes ūdensvadiem, ja nepieciešams, nosakot ūdensņemšanas vietas.

b) Kanalizācija

Saskaņā ar izstrādes stadijā esošo projektu „Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinu pašvaldībās 3.kārta”, un tā apakšprojektu „Ūdenssaimniecības infrastruktūras objektu rekonstrukcija Baložos” tiks rekonstruētas arī notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (NAI). NAI rekonstrukcijas rezultātā būs iespēja samazināt aizsargjoslu no kanalizācijas attīrīšanas iekārtām.

Pēc rekonstrukcijas notekūdeņu attīrīšanas ietaises, kuru funkcionālā nozīme būs samazināt vidē novadīto piesārņojumu, sastāvēs no:

No otrreizējiem nostādinātājiem attīrītais notekūdens tiks novadīts meliorācijas sistēmā. NAI ir paredzēts automātiskais darba režīms bez pastāvīga operatora personāla, nodrošinot atbilstošu signalizāciju.

Blīva apbūve bez centralizētas kanalizācijas sistēmas var ievērojami piesārņot gruntsūdeni un ietekmēt ekoloģisko situāciju, it sevišķi Baložu pilsētas ģeoloģiskajos apstākļos. Tieši šī iemesla dēļ tiek veikta kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija Baložu pilsētā, kuras mērķis ir nodrošināt iespēju visiem iedzīvotājiem pievienoties centralizētai kanalizācijas sistēmai.

Kanalizācijas tīkli, galvenokārt kanalizācijas spiedvadi, tiks izbūvēti esošo Baložu pilsētas mikrorajona un vietējās nozīmes ielu sarkanajās līnijās (piesaistot Eiropas fondus un ar pašvaldības budžeta dalību), nodrošinot tālāku iedzīvotāju dzīvojamo māju pieslēgšanās iespēju par iedzīvotāju līdzekļiem.”,

Izstrādājot detālplānojumus, ielu šķērsprofilos jāuzrāda esošie un jāparedz vieta perspektīvajiem centralizētas kanalizācijas vadiem.

Plānojumā uzrādīti esošie un perspektīvie kanalizācijas tīkli, objekti un aizsargjoslas.

Baložu pilsētā Rīgas ielai lietūsūdens novadīšanas projekts šobrīd tiek izstrādāts posmā no Smilšu ielas līdz Rīgas ielai 18. Kā arī plānots izveidot sūknētavas pie Uzvaras 17 un Titurgas ielām. Lietūsūdens kanalizācijas ūdeņus plānots sūknēt uz kanalizācijas sistēmu.

c) Enerģētika

• Gāzes apgāde

Pašreizējā izmantošana.

Baložu pilsētas teritorijā atrodas augsta spiediena gāzesvads ($P < 1,6$ MPa) DN 500 mm, un 8.0 m attālumā no esošā augstā spiediena gāzesvada - maģistrālā gāzesvada sakaru kabeļi ar aizsargjoslu 2.5 m uz katru pusi. Eksploatāciju nodrošina AS „Latvijas Gāze” Eksploatācijas iecirknis „Gāzes transports”.

Baložu pilsētā gāze tiek izmantota sadzīves vajadzībām, apkurei.

Pilsētas teritorijā esošajiem rūpnieciskajiem lietotājiem gāzes apgādi nodrošina augstā spiediena $P < 0,6$ MPa sadales gāzesvadu sistēma. Daudzdzīvokļu dzīvojamām ēkām pavardu un savrupmājām pavardu un apkures gāzes apgādi nodrošina esošie vidējā spiediena sadales gāzesvadi.

Gāzes apgādes sistēmas esošais stāvoklis plānojumā precizēts saskaņā ar veiktajiem topogrāfiskajiem uzmērījumiem.

Pilsētā ir divas gāzes centrālapkures katlu mājas un koģenerācijas stacijas, ko apsaimnieko SIA „Baložu siltums”.

Attīstības mērķi un virzieni: Nodrošināt kvalitatīvu un drošu gāzes apgādi.

Projektējot būves un ēkas maģistrāla gāzesvada rajonā, būvlaidi ir jāsaskaņo ar AS „Latvijas Gāze” eksploatācijas iecirkni „Gāzes Transports”.

Lai nodrošinātu gāzes apgādi perspektīvajiem rūpnieciskajiem, komunālajiem un individuālajiem patērētājiem, veicot autoceļu un ielu rekonstrukciju, projektējot jaunus autoceļus un ielas, kā arī esošo ielu sarkanajās līnijās un autoceļu nodalījumu joslās (aizsargjoslās) ir jāparedz iespējamā vidējā spiediena sadales gāzesvadu novietnes, atbilstoši spēkā esošajiem būvnormatīviem un Aizsargjoslu likumam.

• Siltumapgāde

Paredzēts turpināt pašvaldības organizētu siltumapgādi Baložu pilsētas esošajai un perspektīvajai daudzdzīvokļu dzīvojamai apbūvei. Baložu pilsētā ir gandrīz pabeigta siltumapgādes sistēmas rekonstrukcija. Plānojumā uzrādītas esošās katlu mājas un pašvaldības organizētās centralizētās siltumapgādes sistēmas aptvertās teritorijas. Nākotnē pieļaujama arī autonomas siltumapgādes izbūve jaunveidojamiem daudzdzīvokļu dzīvojamiem namiem vai rajoniem. Savrupmāju apbūvei, galvenokārt, paredzēta autonoma siltumapgāde, kur iespējams, par enerģijas avotu izmantojot dabas gāzi.

Siltumapgādes risinājumi un, ja nepieciešams, katlu māju un siltumtrašu izvietojums jānosaka detālplānojumos.

- Elektroapgāde

Elektroapgādi Baložu pilsētā nodrošina VAS „Latvenergo” pa 330 kV, 110 kV, 20 kV un 0,4 kV elektropārvades līniju tīklu. Elektroapgādes sistēmas esošais stāvoklis plānojumā precizēts saskaņā ar veiktajiem topogrāfiskajiem uzņēmumiem. Precizētas maģistrālo 110 kV un 330 kV elektropārvades līniju teritoriju robežas, tajās esošie infrastruktūras objekti. Lai nodrošinātu drošu un nepārtrauktu elektroenerģijas piegādi, paredzēta tādu transformatoru apakšstaciju nomaiņa, kuru esošais noslogojums ir 75-100%. Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu un LR Ministru kabineta noteikumiem Nr.415 „Ekspluatācijas aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem noteikšanas metodika”, norādītas elektropārvades līniju aizsargjoslas.

Izstrādājot detālplānojumus, ielu un ceļu šķērsprofilos jāuzrāda esošās un jāparedz vieta perspektīvajām elektroapgādes kabeļu un, ja nepieciešams, gaisvadu līnijām. Jānosaka ekspluatācijas aizsargjoslas. Transformatoru apakšstacijām jāparedz atsevišķus zemesgabalus (~100 m²), nepieciešamības gadījumā jāieplāno piebraucamo ceļu servitūti piekļūšanai transformatoru apakšstacijām.

d) Telekomunikācijas

Telekomunikāciju pakalpojumus Baložu pilsētā nodrošina SIA „Lattelecom”. Telefona abonentus nodrošina telekomunikāciju kabeļu tīkls. Kabeļi atzīmēti dabā ar brīdinājuma zīmēm un mērstabīņiem, aizsargjoslas noteiktas 2,5 m katrā pusē no kabeļu līnijas vai gaisvadu līnijas ass. Telekomunikāciju pakalpojumu sniedzēji - SIA „Tele2”, SIA „Latvijas Mobilais Telefons”, SIA „BITE Latvija” un „TRIATEL” A/s „Telekom Baltija” pilsētai un tās apkārtnē arī sniedz savus pakalpojumus, bet uztādītās bāzes stacijas Baložu pilsētas teritorijā (viena uz ūdenstornja un otra Titurgā uz katlu mājas) ir tikai SIA „Latvijas Mobilais Telefons”. Pilsētas teritorijā tiek plānots vēl papildus uzstādīt un ekspluatēt SIA „Latvijas Mobilais Telefons” publiskā mobilo elektronisko sakaru tīkla iekārtas un ar to saistītās inženierkomunikācijas, kā arī plānota SIA „Latvijas Mobilais Telefons” torņa izbūve ar skatu laukumu, ko varēs izmantot gan tūristi, gan Baložu pilsētas iedzīvotāji. Jaunu telekomunikāciju bāzes staciju novietnes (SIA „Latvijas Mobilais telefons”) tiek paredzētas ražošanas un tehniskās apbūves zonā.

Izstrādājot detālplānojumus, ielu šķērsprofilos jāuzrāda esošie un jāparedz vieta perspektīvajiem telekomunikāciju kabeļiem. Jānosaka ekspluatācijas aizsargjoslas.

e) Atkritumu saimniecība

Baložu pilsētā atkritumu apsaimniekošana ir SIA „Baložu Komunālā Saimniecība” pārziņā, kas tālāk noslēdz līgumus ar apakšuzņēmējiem – šobrīd ar diviem: „Hoetika” un „Nelsens”. Atkritumu apjoms, ko izved no pilsētas, sasniedz 19933m³ gadā. Atkritumu izvešanu no daudzdzīvokļu mājām veic apakšuzņēmēji – šobrīd ar divi: SIA „Hoetika” un SIA „Nelsens”. Pilsēta izmanto Rīgas pilsētas atkritumu izgāztuvi „Getliņi”, kas atrodas Stopiņu novadā.

Baložu pilsētas teritorijā esošā atkritumu izgāztuve, kas darbojās līdz 1997. gadam, šobrīd ir likvidēta un rekultivēta.

Jāizstrādā projekts atkritumu saimniecības uzlabošanai Baložu pilsētā, nosakot kompleksus pasākumus šķidro un cietao saimniecisko un sadzīves atkritumu savākšanai, utilizācijai un likvidācijai un izstrādājot pilsētas teritorijas sanitārās attīrīšanas no cietajiem sadzīves atkritumiem shēmu, kā arī sniega savākšanas tehnoloģiskajiem risinājumiem: vākšanas vietas, maršrutus no pilsētas centra, kā arī no privātā sektora teritorijas un to transportēšanu uz izgāztuvi.

e) Aizsargjoslas

Inženiertehniskās apgādes tīklu aizsargjoslas ir noteiktas Baložu pilsētas apbūves noteikumos saskaņā ar Aizsargjoslu likumu un attiecīgās aizsargjoslas noteikšanas metodiku. Plānojumā „Aizsargjoslu plānā” plānojuma mēroga dēļ uzrādītas tās aizsargjoslas, kas ir lielākas par 10 m:

1. Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas:

- virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas,
- aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām,
- mežu aizsargjoslas ap pilsētām.

Tā kā Baložu pilsētā nav purvu, kuru platība būtu 10 ha un vairāk, tad saskaņā ar Aizsargjoslu likumu 7¹ pantu aizsargjosla ap purviem netiek noteikta.

2. Eksploatācijas aizsargjoslas:

- aizsargjoslas gar ielām un autoceļiem (sarkanās līnijas, būvlandes),
- aizsargjoslas gar elektronisko sakaru tīkliem (orientējošas),
- aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem (orientējošas),
- aizsargjoslas gar elektronisko sakaru tīklu radiosakaru līniju torņiem, antenu mastiem un to atsaitēm,
- aizsargjoslas gar siltumtīkliem,
- aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm,
- aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem,
- aizsargjoslas ap ģeodēziskajiem punktiem,
- aizsargjoslas ap gāzes vadiem un iekārtām.

3. Drošības aizsargjoslas.

4. Sanitārās aizsargjoslas:

- aizsargjoslas ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām.

Aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem noteiktas orientējoši, jo elektropārvades līnijas ne visur ir precīzi uzmērītas. Tās tiks precizētas detālplānojumos, zemesgabalu sadalīšanas projektos, ka arī nekustamo īpašumu zemes robežu plānos, jo visai pilsētas teritorijai nav topogrāfiskā uzmērījuma M 1:500. Pārējās aizsargjoslas nosakāmas detālplānojumu projektos un zemesgabalu sadalīšanas projektos, visas aizsargjoslas uzrādāmas nekustamo īpašumu zemes robežu plānos.

17.2.5. Ugunsdrošības pasākumi

Lai nodrošinātu ugunsdzēsības un glābšanas dienesta struktūrvienību savlaicīgu ierašanos iespējamajā ugunsgrēka vai avārijas vietā atbilstoši LBN 201-96 7.13.p. prasībām, Baložu pilsētas pašvaldība ir rezervējusi 2 iespējamās vietas ugunsdzēsības depo ierīkošanai - katru aptuveni 1ha platībā ražošanas un tehniskās apbūves zonā. Pirmā iespējamā vieta ir zemes gabals aiz Baložu katlu mājas, bet otrā – zemes gabals pie Katlakalna sūkņu stacijas. Turpmākajā projektēšanas gaitā nepieciešams precizēt no šiem izdevīgāko ugunsdzēsības depo izvietojumu un tā atbilstību likumdošanas prasībām.

Rekonstruējot Baložu pilsētas ūdensapgādes sistēmu, tiks nodrošināta ūdens rezerve un tīklu rekonstrukcijas teritorijas tiks nodrošinātas ar ugunsdzēsības vajadzībām nepieciešamajiem hidrantiem. Pārējās pilsētas teritorijās, izstrādājot detālplānojumus, jāparedz pasākumi pietiekama ūdens daudzuma nodrošināšanai ugunsdzēsības vajadzībām. Ārējo ugunsdzēsības ūdensapgādi jānodrošina atbilstoši LBN 222-99 prasībām. Vietās, kur centralizētā ūdensapgādes sistēma nenodrošina ugunsdzēsības vajadzībam pietiekamu ūdens daudzumu, jāparedz muliņu izbūve ugunsdzēsības vajadzībam pie atklātām ūdens ņemšanas vietām atbilstoši LBN 222-99 prasībām.

Teritorijas plānojuma ietvaros ir izstrādāta transporta (ielu un ceļu) shēma, kas paredz nodrošināt piekļūšanu visiem nekustamiem īpašumiem pilsētas teritorijā. Piekļūšana ēkām un citām būvēm katrā atsevišķā zemesgabalā jāparedz būvprojektos.

Pilsētā no padomju laikiem ir saglabājusies viena civilās aizsardzības būve – bumbu patversme Rīgas ielā. Šo būvi pašvaldība plāno pārņemt savā īpašumā un saglabāt izmantošanai civilās aizsardzības vajadzībām atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

18. REKOMENDĀCIJA TURPMĀKAJAI PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAI

Saskaņā ar Rīgas plānošanas reģiona telpiskā (teritorijas) plānojuma, III daļu „Teritorijas plānojuma vadlīnijas” ir nepieciešams balstīties uz sekojošām vadlīnijām:

Vadlīnijas apdzīvojuma, urbāno teritoriju, infrastruktūras un lauku areālu plānošanai

❖ Vispārējas vadlīnijas attīstības plānošanai

- Veidot ilgtspējīgu telpiskās plānošanas politiku, spējīgu līdzsvarot pašvaldības izvirzītos ekonomiskās attīstības mērķus/uzdevumus ar tās teritorijas ekoloģisko nestspēju, ievērojot dabas resursu taupīgas izmantošanas principu, veicinot kultūrvēsturiskās vides saglabāšanu un nodrošinot sociālo attīstību.
- Plānot ģimenei draudzīgu vidi:
 - ◆ plānot zaļo teritoriju saglabāšanu, ierīkošanu un uzturēšanu sporta, atpūtas un kultūras pasākumiem, kā arī veicināt bērnu rotaļlaukumu iekārtošanu un uzturēšanu publiskajos parkos un dzīvojamos kvartālos;
 - ◆ plānojot veicināt ģimenēm un bērniem pieejamību kultūras, sporta un atpūtas pasākumiem;
 - ◆ paredzēt vietas/teritorijas un rīcības ģimenei draudzīgas infrastruktūras un vides iekārtošanai (ieskaitot sabiedrisko transportu, iepirkšanās vietas, veselības aprūpes iestādes, sabiedrisko pakalpojumu institūcijas u.c.).
- Plānot pasākumus kultūras mantojuma pienācīgai saglabāšanai, atjaunošanai un izmantošanai, veicinot kultūras mantojuma ekonomiskā potenciāla pieaugumu un tā izmantošanu, un kvalitatīvu kultūras pakalpojumu pieejamību reģiona iedzīvotājiem.

❖ Vadlīnijas apdzīvojuma un urbāno teritoriju plānošanai

▪ Vispārējas vadlīnijas apdzīvojuma plānošanai

- Veicināt reģionā hierarhiski strukturētas apdzīvojuma sistēmas, kuras mugurkaulu veido policentrisks atbalsta pilsētu/ciemi karkass, veidošanos, prioritāri attīstot šo pilsētu/ciemi infrastruktūru, ierosinot daudzveidīgus projektus un piesaistot cilvēku un finanšu resursus projektu īstenošanai.
- Īstenot ilgtspējīgas attīstības principus, plānojot:
 - ◆ Taupīgu resursu izmantošanu: *zemes* – veidojot līdzsvarotu apdzīvoto vietu telpisko struktūru, racionālus infrastruktūras un komunālos tīklus

un objektus, *enerģijas* – rosinot pāreju uz inovatīviem, energoefektīviem apdzīvoto vietu nodrošināšanas un ražošanas uzņēmumu funkcionēšanas veidiem;

- ◆ Vides piesārņošanas iespēju samazināšanu: *inovatīvu risinājumu un tehnoloģiju* izmantošanu apbūvē, komunālajā saimniecībā un ražošanā, *priekšroku dot nepiesārņojošiem vai mazpiesārņojošiem transporta veidiem* (kājām iešana, velosipēdi, sabiedriskais transports, īpaši dzelzsceļš).
- Apdzīvotu vietu attīstībā priekšroku dot iedzīvotāju skaita un apbūves blīvuma paaugstināšanai esošajās pilsētās un ciemos. Jaunu mājokļu, sociālo un citu pakalpojumu objektu, darba vietu attīstīšanu pēc iespējas plānot esošajās apdzīvotajās vietās, izmantojot esošo infrastruktūru un nepilnvērtīgi izmantotas vai pamestas apbūves teritorijas, ierobežojot neapbūvēto „zaļo” teritoriju atgūšanu un neparedzot meža zemes transformāciju jaunai mājokļu un ražošanas objektu apbūvei.
- Apdzīvojuma sistēmā saglabāt līdzsvaru starp teritorijā izvietoto mājokļu, darba vietu un pieejamo pakalpojumu daudzumu un daudzveidību, regulāri izvērtējot pilsētu/cienu ietekmes zonās esošo mājokļu, darba vietu un pieejamo pakalpojumu kopumu (t.i., īstenojot šo faktoru attīstības monitoringu).
- Apdzīvojuma attīstīšanu (esošo apdzīvoto vietu augšanu, jaunu izveidi) plānot, ievērojot esošo valsts I un II šķiras ceļu un dzelzceļa līniju izvietojumu, lai radītu priekšnosacījumus intensīvai sabiedriskā transporta izmantošanai un līdz ar to arī tā attīstīšanai. Jaunu dzīvojamo apbūvi īpaši ieteicams izvietot dzelzceļa staciju tuvumā/dzelzceļa sasniedzamības joslā.
- Vadlīnijas pilsētu un citu apdzīvotu vietu plānošanai
 - Katras apdzīvotas vietas plānojumam jāveicina dzīves vides kvalitātes paaugstināšanās (uzlabošanās) ne tikai dotajā pašvaldībā, bet visā reģiona teritorijā, sabalansējot vietējās un reģiona attīstības intereses, ekonomikas izaugsmes un dabas un kultūrvides aizsardzības/saglabāšanas prasības.
 - Katras apdzīvotas vietas un teritorijas apdzīvojuma attīstība jāplāno vienlaicīgi ar tehniskās, vides (t.sk. vienotu notekūdeņu attīrīšanas sistēmu izbūvi jaunajai apbūvei) un sociālās infrastruktūras attīstību.
 - Veicināma publiskās un kultūras dzīves aktivitāte, paredzot mājvietas nevalstiskām organizācijām, publiskām un privātām kultūras institūcijām, kā arī iespējas tās paplašināt un uzlabot. Pielāgot atklātas telpas (laukumus, skvērus, parkus, bulvārus, gājēju ielas) sabiedriskām norisēm un pielāgot tās personām ar īpašām vajadzībām.

- Izvērtējams pastāvošais un potenciālais pieprasījums pēc jauniem mājokļiem un atbilstoši rezervējamās teritorijas mājokļu attīstīšanai.
- Izvērtējamās pilsētu teritoriālās attīstības iespējas un, atbilstoši analīzes rezultātiem, paredzamas teritorijas pilsētu funkciju tālākai attīstībai, vienlaikus paredzot nepieciešamo infrastruktūras tīklu attīstīšanu/rekonstrukciju/paplašināšanu.
- Paredzamas teritorijas pilsētas un tās tuvākās apkārtnes iedzīvotāju skaitam atbilstoša pakalpojumu un darījumu iestāžu/uzņēmumu (pirmsskolas iestādes, skolas, veselības aprūpes, sociālās aprūpes un kultūras iestādes, tirdzniecības centri) izvietojumam.
- Izstrādājot teritorijas plānojumu, ņemt vērā attiecīgās teritorijas kultūras mantojuma vērtības.
- Pilsētu un lauku ciemu teritoriju plānošana veicama saskaņā ar spēkā esošo tiesību un normatīvo aktu prasībām un nenonākot pretrunā ar reģiona plānojuma priekšlikumiem.
- Vadlīnijas apdzīvoto vietu plānošanai Pierīgas areālā
 - **Sezonas apdzīvoto vietu – vasarnīcu un dārzkopju ciemu – iespējas pārveidot par pastāvīgi apdzīvotām vietām izvērtēt plānošanas procesā izvērtējot katru gadījumu atsevišķi. Neatbalstīt šo pārveidošanu, ja detālpilānojuma izstrādes rezultātā nav iespējams paredzēt un sekojoši nodrošināt vidi nepiesārņojošas, centralizētas infrastruktūras – ūdensvada, kanalizācijas, kā arī normatīviem atbilstoša platuma ielu tīkla attīstības iespējas un sociālās infrastruktūras attīstību.**

❖ Vadlīnijas infrastruktūras plānošanai

- Pilsētās paredzēt visefektīvāko zemes izmantošanu, nosakot atbilstošu apbūves blīvumu, intensitāti un daudzveidīgas izmantošanas iespējas, lai mazinātu pārvietošanās ar transportu nepieciešamību. Plānot labāku pilsētas teritoriju sasniedzamību, paredzot pasākumus piespiedu pārvietošanās samazināšanai un transporta līdzekļu izmantošanas vajadzību samazināšanai. Prioritāti paredzēt kājāmgājējiem un ekoloģiski tīriem satiksmes līdzekļiem – velosipēdiem un sabiedriskajam elektrotransportam.
- Paredzēt pasākumus un iespējas palielināt videi draudzīgu transporta un pārvietošanās veidu: sabiedriskā transporta, dzelzceļa, ūdens un velotransporta un kājāmgājēju īpatsvaru no kopējā transporta apjoma. Īpaši veicināt un nodrošināt šo videi labvēlīgo transporta veidu un kājāmgājēju attīstības iespējas transporta negatīvās ietekmes samazināšanai teritorijās, kas pakļautas augstai satiksmes intensitātei.

- Plānojumos paredzēt perspektīvo transporta un infrastruktūras maģistrālo trašu rezervēšanu, teritoriju rezervēšanu pārvadu un aplveida krustojumu izbūvei.
- Plānojumos paredzēt divlīmeņa krustojumu vai apvadceļu izveidi esošo apdzīvoto vietu pieslēgšanai galvenajiem ceļiem.
- Plānojot paredzēt vietas, objektus un infrastruktūru cilvēkiem ar kustību traucējumiem, invalīdiem ratiņkrēslos un personām ar bērnu ratiņiem.

Turpmākā pilsētas attīstības plānošana veicama, detalizējot Baložu pilsētas teritorijas plānojumu - izstrādājot detālplānojumus un zeme ierīcības projektus. Par prioritārām teritorijām, kur nepieciešama detālplānojumu izstrādāšana, uzskatāma pilsētas centrālā daļa, kā arī dārzkopības sabiedrību teritorijas. Tik pat aktuāla teritorijas plānojuma detalizācija, kas arī pamatojama ar detālplānojumu, ir esošo ielu sarkano līniju un būvlaižu noteikšana, ielu šķērsprofilos uzrādot esošās un rezervējot vietu perspektīvajām inženiertehniskās apgādes komunikācijām. Arī turpmāk pilsētas domei jāveicina privātā iniciatīva teritorijas plānojuma detalizācijas jomā.

1. Apzinoties, ka pilsētas plānošana ir nepārtraukts process (teritorijas plānojuma izstrādāšana, izskatīšana un pieņemšana ir tikai šī procesa viena sastāvdaļa), pēc iespējas ātrāk pie pilsētas domes būtu jāizveido pastāvīga plānošanas grupa, lai tā varētu kontrolēt teritorijas plānojumā noteikto detālplānojumu izstrādāšanu, kā arī apmierināt privāto investoru pieteikumus.

2. Pašvaldībai jāformulē pilsētas prasības piedāvātajiem attīstības projektiem, ievērojot pilsētas iedzīvotāju intereses, un, saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 883, jāpieprasa šo projektu publiska izskatīšana pirms to pieņemšanas pilsētas padomē.

3. Straujais automašīnu skaita pieaugums un līdz ar to sagaidāmais autotransporta plūsmu pieaugums, sliktais ielu un ceļu tehniskais stāvoklis, garāžu un autostāvvietu trūkums, piekļūstamības problēmas, nepieciešamība kāpināt sabiedriskā transporta lomu, neizmantotas velosipēdu lietošanas iespējas, transporta ietekme uz apkārtējo vidi – visi šie faktori prasa veikt pasākumus, lai uzlabotu pilsētas ielu un ceļu tīklu. Līdzsvarojot transporta koridoru (valsts) intereses un pilsētas un tai pieguļošo teritoriju (pašvaldību) intereses, nepieciešams izstrādāt pilsētas transporta shēmu, satiksmi organizējot tā, lai atļautu dažādu satiksmes formu līdzāspastāvēšanu, dodot priekšroku sabiedriskajam transportam, riteņbraucējiem un gājējiem.

4. Būtu jāturpina teritorijas plānojuma izstrādāšanas procesā uzsāktā saruna ar iedzīvotājiem par pilsētas plānošanas jautājumiem, noskaidrojot iedzīvotāju intereses, vēlmes un problēmas un savlaicīgi informējot viņus par projektiem un to rezultātiem, tādējādi aktīvāk iesaistot pilsētas iedzīvotājus plānošanas procesā un nodrošinot iedzīvotājiem iespēju izteikt ierosinājumus un aizstāvēt savas tiesības, bet pašvaldībai no tā izdarīt nepieciešamos secinājumus. Būtu

jānodrošina iedzīvotāju līdzdalības iespējas tādu projektu apspriešanā, kas ietekmē pilsētas nākotni.

5. Mūsdienu sabiedrība arvien lielāku uzmanību pievērš vides aizsardzības problēmām. Agrāk lielākie gaisa piesārņotāji bija ražošanas objekti un apkures katlumājas. Taču šobrīd, sašaurinoties ražošanai un strauji pieaugot automašīnu skaitam, lielākais gaisa piesārņotājs ir autotransports. Bez tam ievērojamu piesārņojumu dod piesārņojuma avoti, kas atrodas ārpus pilsētas teritorijas. Tādēļ Baložu pilsētai būtu vēlams pievienoties gaisa piesārņojuma monitoringa sistēmai Rīgā, saskaņojot to ar gaisa monitoringa sistēmu pārējā Latvijas teritorijā.

6. Pilsētā attīstās jaunas ar komerciālu darbību saistītas funkcijas. Gan darījumu, gan ražošanas, gan tūrisma jomas attīstība ir cieši saistīta ar attiecīgas infrastruktūras nodrošinājumu (transporta un citām inženierkomunikācijām, apkalpes objektiem). Pašvaldībai būtu jāveicina investīciju ieguldīšanu šajās nozarēs. Ņemot vērā finansiālās iespējas, infrastruktūras jomā būtu jānosaka prioritātes (piemēram, ūdensapgāde, kanalizācija, siltumapgāde, viesnīcas), ievērtējot arī apstākli, ka pašvaldībai ir jāveicina nodarbinātības problēmas risināšana.

7. Mūsdienu sabiedrībā plaši tiek lietots ilgtspējīgas attīstības jēdziens. Šis jēdziens apzīmē attīstību, kas nodrošina ekonomisku, sociālu un vides uzlabošanu ilgā laika posmā. Tā ir saimniekošanas metode dabas un fizisko resursu izmantošanai, attīstībai un aizsardzībai tādā ceļā vai apjomā, kas atļauj pašreizējai paaudzei apmierināt savas vajadzības, neradot briesmas nākotnes paaudžu iespējām apmierināt savas vajadzības.

Ilgtspējīga attīstība nav fiksēts harmonijas stāvoklis, bet drīzāk pārmaiņu process, kur resursu ekspluatācija, investīciju virzība, tehnoloģiskās attīstības orientācija un institucionālas pārmaiņas tiek veiktas saskaņā ar nākotnes, kā arī pašreizējām vajadzībām. Ilgtspējīga attīstība ietver arī iedzīvotāju līdzdalību jebkura attīstības projekta izstrādāšanā, kas kaut kādā veidā skar iedzīvotāju intereses. Lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību, pašvaldībai jāveicina ilgtspējīgas attīstības principu pielietošana visās plānošanas jomās.

8. Apdzīvoto vietu fiziskā forma, īpaši mājojļu raksturs un to novietojums plašākā apkārtņē, spēlē galveno lomu augstas kvalitātes vides attīstībā.

Veselīgu, drošu, kārtīgu, patīkamu un stimulējošu dzīvošanas vidi – tādu apdzīvoto vietu vidi, kas nekaitē iedzīvotāju veselībai, vismaz daļēji, var sasniegt, aizsargājot dzīvojamās teritorijas pret gaisa, ūdens, augsnes un grunts piesārņošanu; novirzot tādu smago satiksmi, kas rada traucējumus (diskomfortu); nodrošinot kultūras un sporta būvju dažādību.

Pilsētas iedzīvotājiem jānodrošina iespēja izteikt savas idejas un ietekmēt lēmumu izstrādāšanu un pieņemšanu attiecībā uz savas apkārtnes veidu un jebkādam iespējamām tās izmaiņām.

9. Pilsētas saimniecība un plānošana jābalsta uz maksimālu informāciju par raksturīgākajiem pilsētas parametriem.

Pašvaldībai jāizveido un pastāvīgi jāuztur informatīva datu bāze, kas nodrošina maksimālu informāciju pilsētas plānošanas vajadzībām, piemēram, būtu jānodrošina datortehnikas izmantošana datu bāzes uzturēšanai un demogrāfiskās attīstības prognoze, kas būtu pieejama talākās attīstības plānošanai.

10. Pašvaldības līdzsvaroti sekmēts tūrisms var būt ar labvēlīgu ietekmi uz pilsētas attīstību. Lai to nodrošinātu, jāizstrādā pilsētas tūrisma attīstības koncepcija, kas dotu vadlīnijas privātajam sektoram, kā arī tūrisma industrijas un pašvaldības pārstāvjiem.

11. Daudziem sabiedrībai nepieciešamiem objektiem, piemēram skolām, ir nepieciešama samērā liela teritorija. Lielākā daļa zemes pilsētā pieder privātiem zemes īpašniekiem, pašvaldībai lielākas zemes platības iegūšana maksās ļoti dārgi. Tāpēc pašvaldībai ir svarīgi zināt, kādi sabiedriski objekti, kuriem nepieciešama liela teritorija, pilsētai būs vajadzīgi. Savukārt pašvaldībai ir neizdevīgi turēt rezervē lielas zemes platības desmitiem gadu.

12. Šobrīd Baložu pašvaldība dzīvojamās mājas būvē pēc Publiskās privatās partnerības principa.

13. Bez jau minētajām atkritumu un transporta problēmām kopīgi ar kaimiņu pašvaldībām pilsētai būtu jārisina arī citas problēmas, kā, piemēram, nodarbinātība un ar to saistītā ikdienas migrācija.

19. BALOŽU PILSĒTAS APBŪVJU TERITORIJU UN NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA LIETOŠANAS MĒRĶU PĀREJAS TABULA

N.p.k.	Plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana	Atļautā izmantošana	NILM kods	Definīcija
1	Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM), kā arī DzM1; DzM2; DzM3	Savrupmāja; dvīņu māja;	0601	Individuālo dzīvojamo māju apbūve
		Mazstāvu daudzdzīvokļu nams; rindu māja;	0701	Vienstāva un divstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve
		labiekārtotas apstādījumu teritorijas	0601 0701	Individuālo dzīvojamo māju apbūve. Vienstāva un divstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve
2	Daudzstāvu ēku	Daudzstāvu	0702	Trīs, četrus un piecus stāvu

	apbūves teritorijas	daudzdzīvokļu nams	0703	daudzdzīvokļu māju apbūve Sešu līdz sešpadsmit stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve	
			0903	Valsts un pašvaldības iestāžu apbūve	
			0801	Komerccarbības objektu apbūve	
		Rindu māja		0701	Vienstāva un divstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve
				0702	Trīs, četru un piecu stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve
				0903	Valsts un pašvaldības iestāžu apbūve
				0801	Komerccarbības objektu apbūve
		Labiekārtotas apstādījumu teritorijas		0701	Vienstāva un divstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve
				0702	Trīs, četru un piecu stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve
				0903	Valsts un pašvaldības iestāžu apbūve
				0801	Komerccarbības objektu apbūve
		3	Jauktas sabiedrisko un darījumu objektu teritorijas (JD)	Darījumu iestāde;	0801
Mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts	0801			Komerccarbības objektu apbūve	
Sabiedriska iestāde	0903 0908			Valsts un pašvaldības iestāžu apbūve Pārējo sabiedriskās nozīmes objektu apbūve	
Pārvaldes iestāde	0903			Valsts un pašvaldības iestāžu apbūve	
Kultūras iestāde	0801			Komerccarbības objektu apbūve	
Izglītības iestāde	0901			Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve	
Sporta un atpūtas objekts	0801			Komerccarbības objektu apbūve	

		Ārstniecības iestāde	0902	Ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūve
		Sociālās aprūpes iestāde	0902	Ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūve
		Zinātnes iestāde	0901	Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve
		Nevalstiskas organizācijas iestāde	0801 0908	Komerccarbības objektu apbūve Pārējo sabiedriskās nozīmes objektu apbūve
		Reliģiska iestāde	0905	Reliģisko organizāciju ēku apbūve
		Sadzīves pakalpojumu ēkas	0801	Komerccarbības objektu apbūve
		Transporta tehniskās apkopes stacija	0801	Komerccarbības objektu apbūve
		Automašīnu stāvvietas	visi 3. sadaļām minētie kodi	
4	Ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas (R)	Rūpnieciskās ražošanas uzņēmums	1001	Rūpnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve
		Noliktavas, atklāta uzglabāšana	1002	Noliktavu apbūve
		Darījumu iestāde	0801	Komerccarbības objektu apbūve
		Satiksmes infrastruktūras objekti un ilglaicīgas uzturēšanās auto stāvlaukumi, garāžas, daudzstāvu autostāvvietas	1104 1105 1106	Transporta līdzekļu garāžu apbūve Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas Daudzstāvu autostāvvietu apbūve
		Inženierkomunikāciju objekts	1201	Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves zeme
		Vairumtirdzniecības iestāde	0801	Komerccarbības objektu apbūve
		Tehniskās apkopes stacija	0801	Komerccarbības objektu apbūve
		Auto tirdzniecības iestāde	0801	Komerccarbības objektu apbūve
		Mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts	0801	Komerccarbības objektu apbūve
5	Līnijbūvju	Valsts, pašvaldības	1101	Zeme dzelzsceļa

	izbūves teritorijas (L)	un privātīpašumā esoši autotransporta, velosipēdu un gājēju satiksmes un satiksmes apkalpes būves (ielas, ceļi, gājēju un velosipēdistu ceļi, autobusu pieturas, īslaicīgas apstāšanās stāvlaukumi		infrastrukturā nodalījuma joslā un ceļu zemes nodalījuma joslā
		Inženierkomunikāciju objekts (maģistrālais cauruļvads, gaisvads, kabelis) un ar līnijbūvēm saistītie objekti (transformatori, sakaru bāzes stacijas, kanalizācijas akas un citas inženierbūves)	1201	Ar maģistrālajām elektropārvades un sakaru līnijām un maģistrālajiem naftas, naftas produktu, ķīmisko produktu, gāzes un ūdens cauruļvadiem saistīto būvju ūdens ņemšanas un notekūdeņu attīrīšanas būvju apbūve
6	Atklāto telpu izbūves teritorijas (Z): - apstādījumu teritorijas (ZA)	Parki, skvēri, ielu apstādījumi, daudzdzīvokļu ēku pagalmi, labiekārtotas atpūtas vietas, ar rekreāciju saistītas būves	0501	Dabas pamatnes, parki, zaļās zonas un citas rekreācijas nozīmes objektu teritorijas, ja tajās atļautā saimnieciskā darbība nav pieskaitāma pie kāda cita klasifikācijā norādīta lietošanas mērķa Sportam un atpūtai
	Mežaparku teritorijas (ZM)		0503	apriņķotas dabas teritorijas Zeme dzelzsceļa infrastruktūras nodalījuma joslā un ceļu zemes nodalījuma joslā
			1101	
	Ūdens baseinu teritorijas (ZŪ)	Parki, skvēri, labiekārtotas atpūtas vietas pie ūdens, ar rekreāciju saistītas būves, sezonālā rakstura izklaides un atpūtas iestāžu (atrakcijas parku, brīvdabas estrāžu apbūve, sezonāla rakstura kafējnīcu un līdzīgu apkalpes uzņēmumu apbūve	0501	Dabas pamatnes, parki, zaļās zonas un citas rekreācijas nozīmes objektu teritorijas, ja tajās atļautā saimnieciskā darbība nav pieskaitāma pie kāda cita klasifikācijā norādīta lietošanas mērķa Sportam un atpūtai
			0503	apriņķotas dabas teritorijas
			0801	Komercdarbības objektu apbūve
			1101	Zeme dzelzsceļa infrastruktūras nodalījuma

		Publiskie ūdeņi, pludmales krastmalas un citi koplietošanas un rekreācijas nozīmes objekti, dabas aizsardzība, atpūta, izziņas un dabas tūrisms	0301 0503	joslā un ceļu zemes nodalījuma joslā Publiskie ūdeņi Sportam un atpūtai aprīkotas dabas teritorijas
7	Mežsaimniecībā izmantojamās teritorijas (MS)	Mežsaimniecība, kokmateriālu sagatavošana, ar mežsaimniecību un kokmateriālu sagatavošanu saistītie pakalpojumi, atklāta uzglabāšana	0201 0501	Zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība Dabas pamatnes, parki, zaļās zonas un citas rekreācijas nozīmes objektu teritorijas, ja tajās atļautā saimnieciskā darbība nav pieskaitāma pie kāda cita klasifikācijā norādīta lietošanas mērķa

Uzrādītie atsevišķu teritoriju atļauto izmantošanas veidu galvenie nekustamo īpašumu lietošanas mērķi(NILM) ir rekomendējoša rakstura un neizslēdz arī citu NILM lietošanu, ja tie nav pretrunā ar apbūves noteikumos noteikto atsevišķo teritoriju izmantošanas noteikumiem.

20. Baložu pilsētā ir spēkā šādi pilsētas saistošie noteikumi:

„Baložu pašvaldības nolikums”

„Baložu pilsētas apstādījumu (zaļumstādījumu) uzturēšana un aizsardzība”

„Nodeva par tirdzniecību publiskās vietās”

„Nodeva par reklāmu, afišu un sludinājumu izvietošanu publiskās vietās”

„Nodeva par pašvaldības simbolikas izmantošanu”

„Nodeva par izklaidējoša rakstura pasākumu rīkošanu publiskās vietās”

„Nodeva par domes izstrādāto oficiālo dokumentu un apliecinātu to kopiju saņemšanu”

„Nodeva par būvatļaujas saņemšanu”

„Nodeva par dzīvnieku turēšanu”

„Par nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu atvieglojumu piešķiršanu”

„Par sociālās palīdzības piešķiršanas un saņemšanas kārtību Baložu pilsētā”

„Cirsmu, kokmateriālu un ciršanas tiesību izsoles noteikumi”

„Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi”

„Sabiedriskās kārtības noteikumi”

„Baložu pilsētas domes kustamās un nekustamās mantas izsoles noteikumi”

„Noteikumi par pašvaldības zemes nomu”

„par rakšanas darbu veikšanu Baložu pilsētā”

DARBĀ IZMANTOTIE PROJEKTI UN CITI MATERIĀLI

LR Ministru kabineta 2004.gada 19.novembra „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (Ministru kabineta noteikumi Nr.883)

LR Teritorijas plānošanas likums

Vides aizsardzības politikas plāns Latvijai. VARAM. Apstiprināts LR Ministru kabineta sēdē 1995.gada 25.aprīlī

Nacionālās programmas „Kultūra” apakšprogramma „Kultūras mantojums”

Rīgas reģiona attīstības stratēģija (projekts)

Rīgas reģiona attīstības programma 2005.-2011.gadam

Rīgas rajona plānojums (līdz 2003.gadam) ar grozījumiem. Apstiprināts ar Rīgas rajona padomes 2001.g. 27.novembra sēdes lēmumu Nr.2

Latvijas Pašvaldību gadagrāmata 2003

Latvijas apdzīvotās vietas (klasifikācija, vērtēšanas kritēriji, ciemu saraksts, kartes). J.Turlajs, G.Milliņš. Apgāds Jāņa sēta. Rīga, 1998

Rīgas attīstības plāns. Rīgas Dome, Attīstības departaments, Arhitektūras pārvalde, Pilsētplānošanas nodaļa. Rīga, 1995

Rīgas pilsētas zaļās joslas apdzīvoto vietu plānojuma shēma. Pilsētprojekts. Rīga, 1982

Vision and Strategies around the Baltic Sea 2010. 1992-1994

The Baltic Palette – a Region Full of Colors. 2000

Šobrīd izstrādes stadijā esošais projekts „Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinu pašvaldībās 3.kārta”, kuras apakšprojektu „Ūdenssaimniecības infrastruktūras objektu rekonstrukcija Baložos”, kurš arī ir izstrādes stadijā, paredzēts uzsākt realizēt 2007.gada beigās. Projekta pasūtītājs ir LR „Vides Ministrija”.

Baložu pilsētas domes materiāli

Baložu pilsētas teritorijas biotopu izpētes materiāli

Rīgas plānošanas reģiona telpiskais (teritorijas) plānojums, III daļa „Teritorijas plānojuma vadlīnijas”, Rīga, 2007. gada februāris

Enciklopēdija „Latvijas pilsētas”, 1999.gads, A/s „Preses nams”

Vadonis pa 77 Latvijas pilsētām, 2000.gads, SIA „Apgāds Priedaines”

Dažādā Latvija: pagasti, novadi, pilsētas, rajoni, reģioni. Vērtējumi, perspektīvas, vīzijas,
2005.gads, Rīga, Latvijas Statistikas institūts Valsts reģionālās attīstības aģentūra

Latvijas 2000.gada tautas skaitīšanas rezultāti, statistiskas datu krājums, Rīga, 2002.gads,
Latvijas Republikas Centrālā Statistikas pārvalde

Demogrāfija 2006, statistisko datu krājums, Rīga, 2006.gads, Latvijas Republikas Centrālā
Statistikas pārvalde

Pārskats par Baložu pilsētas pazemes ūdeņiem, to izmantošanu un aizsargātību. Rīga
2007, Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra.

VAS „Latvijas Valsts ceļi” Trokšņu stratēģisko karšu izstrāde., projekts